

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Oskari Niemi

Coverkeikan hurmos

Beatwaven riveissä havaittuja menestystekijöitä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muusikko (AMK)

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

23.11.2020

Tekijä Otsikko	Oskari Niemi Coverkeikan hurmos – Beatwaven riveissä havaittuja menestystekijöitä
Sivumäärä Aika	45 sivua + 1 liite 23.11.2020
Tutkinto	Muusikko (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Musiikin esittäminen, rummut
Ohjaaja Arviointi	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Kimmo Salonen
<p>Opinnäytetyössäni kartoitan hyväksi havaitsemiani toimintatapoja coverkeikoilla. Pohdin, <i>kuinka kehittää bändiä niin, että sen ura jatkuu mahdollisimman pitkään. Mistä hyvä keikka syntyy? Kuinka luoda hurmos? Kuinka luoda keikasta sellainen, että kuulijat ja paikalla oleva henkilökunta suosittelevat bändiä eteenpäin?</i> Pysin tuomaan esille sellaisia havaintoja, joita olen itse tehnyt, mutta joista kuulen harvemmin puhuttavan muusikonkoulutuksessa. Halusin pureutua syvemmälle onnistuneiden keikkojen sisältöön ja yksityiskohtiin.</p> <p>Työni on luonteeltaan menneisyyttä tutkiva ja kokemuksiä muisteleva. Arvioin Beatwaven toimintaa itsereflektiona. Beatwaven jäsenille laatimani kysymykset avaavat soittajien näkemyksiä.</p> <p>Analyyysini perusteella hyvän coverbändin menestystekijöitä muutamia mainitakseni ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Energian keskittäminen suurimman mahdollisen kuulijajoukon viihdyttämiseen. -Ymmärrys siitä, että keikkoja saa useimmiten lisää keikoilta saadun hyvän palautteen kautta. -Huolellinen kappaleiden valinta tilanteeseen nähden sekä kyky muokata settilistaa kesken keikan. -Yleisönlukutaito ja reagointi yleisön tunnelmaan dynamiikalla. -Kyky luoda hurmos johtohahmon johdattamana. Nämä solistit ja meiningin tirehtöörin ylläpitävät kontaktia yleisöön. Solistit voivat vaihdella keikalla luoden mielenkiintoa ja vaihtelua. <p>Opinnäytetyöni tuloksena bändin ura jatkuu ja kehittyy parhaiten silloin, kun bändin sisällä valitsee avoin kommunikaation kulttuuri, yhteinen näkemys tavoitteista, jatkuva kehittymisen nälkä sekä rakkaus musiikkiin ja keikkailuun. Keikoilla jatkuvasti tapahtuvien yritysten ja erehdysten jälkeenpäin tarkastelu sekä niistä oppiminen siivittävät bändiä kohti vaikuttavampia keikkoja.</p>	
Avainsanat	bändi, coverbändi, bilebändi, keikkailu, esiintyminen, yleisö, vuorovaikutus

Author Title	Oskari Niemi Cover Gig Euphoria – Best Practices of the Beatwave Cover Band
Number of Pages Date	45 pages + 1 appendix 23 November 2020
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation option	Music Performance, Drums
Supervisors	Jukka Väisänen, MMus Kimmo Salonen, MMus
<p>My thesis investigates good practices of doing cover gigs. I reflect on how to develop a band in such a way that its career will last as long as possible. What does a good gig consist of? How to create a state of euphoria on a gig? How to play a gig in such a way that the audience and staff will recommend the band? My aim is to present my experiences and observations in gigging, because such advice is rarely given in music education. I wanted to dig deeper into the foundations and details of successful cover gigs.</p> <p>I report and reflect on my experiences in being part of the Beatwave cover band since 2010. I also conducted interviews with the other members of the band.</p> <p>Based on my analysis, a successful cover band a) focuses on entertaining as many people as possible on a gig, b) understands that more gigs are received through good feedback for past performances, c) pays attention to song selection in different situations and is able to change setlists in the course of the gig, d) reads the audience and reacts to its mood with dynamics and e) is able to create ecstatic atmosphere via a lead singer that encourages the audience to party. These front women and front men are the driving forces that maintain a contact with the audience. The lead singers can change during the gig creating variation and fascination.</p> <p>On the basis of the results, it can be argued that the career of a cover band will last longer when there is open communication within the band, a shared goal, ever continuing hunger for improvement, and pure love towards music and gigging.</p> <p>Through trial and error and subsequent analysis the band can learn to make more impressive gigs.</p>	
Keywords	band, cover band, gigging, performing, audience, interaction

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Kysymyksiä, joita pohdin opinnäytetyössäni	2
2	Beatwave	5
3	Yleisön ja henkilökunnan antama palaute	7
4	Onnistuneen keikan rakennuspalasia	8
4.1	Kappaleet	9
4.2	Yleisönlukutaito kappalevalintojen näkökulmasta	11
4.3	Settilista ja lennosta kappaleiden päättäminen	13
4.4	Solisti	17
4.5	Soittajat	19
4.6	Tuuraajat	19
5	Keikan energia	20
5.1	Hurmoksen luominen - vettä myllyyn	21
5.2	Keikan flow	23
5.3	Muusikon henkilökohtaisen vireystilan vaikutus keikan energiaan	23
5.4	Muusikon fyysisen olon vaikutus keikan energiaan	24
5.5	Muusikon henkisen olon ja motivaation vaikutus keikan energiaan	25
5.6	Lepo	29
6	Grooven sweet spot	30
6.1	Kuinka soittaa kappale eri tilanteissa?	30
6.2	Yleisönluku kappaleiden soittotavan näkökulmasta	33
6.3	”Kuulijan vastuu”	34
7	Instrumentin hallinta	34
7.1	Ohjelmiston hallinta	35
8	Bändisaundi, soittotila ja soundcheck	36
8.1	Soittimien ja soittajien saundit	38
9	Keikan rakenne	40
9.1	Keikkojen analysointi jälkikäteen	40

10	Yhteenveto ja pohdinta	41
10.1	Työn tavoitteet	41
10.2	Tiedon keräys	42
10.3	Hyvän bändin menestystekijöitä yhteenvetona	42
10.4	Työn luomat jatkokysymykset	43
10.5	Tavoitteiden saavuttaminen	44
10.6	Loppusanat	44
	Termistö	45
	Lähteet	46
	Liitteet	
	Liite 1. Beatwaven jäsenten haastattelut	

1 Johdanto

Kartoitan oman kokemukseni pohjalta niitä asioita, jotka parantavat bändin keikkoja. Käytän kokemusaineistonani tähän asti soittamaani n. 700 keikkaa, joista suurimman osan Beatwaven riveissä vuosina 2010-2020. Myös yleisön puolelta katsotut sadat artistien, oman musiikin bändien sekä bile- ja housebandien keikat ovat osana aineistoani. Huomattava osa ajastani arkena kuluu oman musiikin tekemiseen erinäisissä kokoonpanoissa, mutta pureudun opinnäytetyössäni keikkailuun coverbändin näkökulmasta ja pyrin avaamaan harvemmin käsiteltyjä näkökulmia. Toivon tutkimukseni antavan aiheesta kiinnostuneille uusia ideoita keikkojen kehittämiseen.

Samat ilmiöt ja ajatukset koskevat joiltakin tai monilta osin myös omaa musiikkia soittavia bändejä, artisteja, tributteja sekä orkestereita. Kuitenkaan kokoamiani ohjeita ja käytänteitä ei pitäisi liittää suoraan näihin tapauksiin sellaisinaan. *Jokainen kokoonpano vaatii tapauskohtaisen tavan tuottaa esiintyminen.*

Artistien ja bändien omassa musiikissa on kyse enemmän taiteen ja viihteen yhdistelmästä. Tämän taideaspektin johdosta ei voida olettaa työssäni esittämieni asiakasviihtyvyy-, asiakastyytyväisyys- ja tilauspalvelunäkökulmien liittyvän sellaisinaan oman musiikin tekoon ja esittämiseen. Taiteen teossa nämä seikat otetaan kuitenkin huomioon jossain määrin riippuen taide-esityksen laadusta ja tarkoituksesta. On otettava huomioon, että joidenkin oman musiikin bändien ja artistien uskottavuus saattaisi heikentyä liiallisen keikalla toteutetun asiakaspalveluhenkisyden myötä. Artistien keikoillaan antamasta energiasta ja esiintymistavoista voidaan kuitenkin ottaa oppia coverkeikkoja soittaessa.

Pyrin tuomaan esille bändin käytänteitä, niin sanottua hiljaista kokemustietoa kirjallisessa ja kuvallisessa asussa. Olen kerännyt kirjalliseen muotoon sellaista tietoa, jota monet bändit ja muusikot pitävät itsestäänselvänä. Koin hyödylliseksi pureutua syvemmälle tavallisiin keikkailmiöihin ja tiivistää niistä opastyypinen kirjoitus. *Toivon tämän opinnäytetyön kannustavan lukijaa näkemään pitkäikäisten bändien tiiviyyteen liittyvät hyödyt.*

Tämä analyysi ei pidä sisällään tai ota huomioon kirjoitushetkellä riehuneen COVID-19-pandemian mahdollisesti mukanaan tuomia muutoksia livemusiikin esittämiseen, tarjontaan tai kulttuuriin. Ammattikielinen ja puhekielinen termistö on työn lopussa. Käytän bändiesimerkeissäni kokoonpanoa laulaja, kitaristi, basisti, kosketinsoittaja sekä rumpali.

1.1 Kysymyksiä, joita pohdin opinnäytetyössäni

1. Kuinka kehittää bändiä niin, että sen ura jatkuu mahdollisimman pitkään?
2. Kuinka luoda keikasta sellainen, että kuulijat ja paikalla oleva henkilökunta suosittelevat bändiä eteenpäin?
3. Mistä hyvä keikka syntyy?
4. Kuinka yhtye saa yleisön hurmioitumaan?
5. Kuinka reagoida yleisön kanssa ja kuinka ottaa se huomioon?
6. Mitä on ns. "keikan energia" ja voiko sitä mitata?
7. Kuinka luoda bändille mukaansatempaava soundi, groove, tempo, ohjelmisto?
8. Mihin asioihin instrumenttia soittavan tai laulavan henkilön kannattaa kiinnittää huomiota keikalla?
9. Kuinka ajatella *PA*:ta omana instrumenttinaan?
Soittaja soittaa oman soittimensa kautta *PA*:ta. Näin ollen huomio on enemmän kokonaissaundissa oman soittimen sijaan.
10. Miten soittaa yleisöä?
11. Miten mitata keikan onnistuminen? Soiton ja laulun laadun kautta vai paikalla olevien palautteen kautta?

Tämä analyysi pyrkii löytämään esimerkkejä hyvistä tavoista toimia keikkatilanteissa sekä muussa bänditoiminnassa. Kuvailen niitä toimintatapoja, joita käyttämällä Beatwave on pysynyt yhtenäisenä keikkailevana bändinä. Todellisuudessa hyväksi havaittuja toimintatapoja on lukemattomia ja absoluuttisesti parhaita menestystekijöitä haasteellista mitata ja määrittää. Yleisöä voisi suoraan haastatella ja pyytää kertomaan tunteistaan keikoilla. Näemme kuitenkin bändinä heti lavalta käsin yleisön reaktiot ja voimme muokata toimintaamme reaaliajassa. Vuosien mittaan muusikot oppivat tunnistamaan yleisössä tapahtuvaa reagointia ja mistä se syntyy.

Koin sopivaksi kuvailla keikkailua Beatwaven näkökulmasta, sillä olemme saaneet jatkaa toimintaa melko aktiivisena, tasaisesti keikkailevana bändinä jo yli kymmenen vuoden ajan. Olen itse ollut mukana keikoilla vuodesta 2010 alkaen. Tilaaajien, yleisön ja paikalla olevan henkilökunnan lähes poikkeuksetta antama positiivinen palaute on kannustanut minua avaamaan Beatwaven toimintatapoja.

Käytän luonnostani paljon vapaa-aikaa keikkojen pohtimiseen. Olen kiinnostunut omien bändieni keikkojen vaikuttavuuden parantamisesta ja jatkuvasta bändisaundin tarkkailusta. Oma soittimeni rummut, on bändin äänenpaineeseen, grooveen, tempoon ja osittain saundiin liittyen muita instrumentteja määrittävämpi soitin sen iskevästä luonteesta johtuen. Minun on ollut siis pakko tarkkailla ja analysoida bändieni keikkoja, niin lavalta kuin jälkikäteenkin, kehittääkseni esiintymisiä sekä keikkaosaamistani paremmaksi. Keikoilla jatkuvasti tapahtuvien yritysten ja erehdysten jälkeensä tarkastelu sekä niistä oppiminen siivittävät bändiä kohti vaikuttavampia keikkoja.

On ääretön määrä eri tapoja soittaa ja tuottaa keikka. Ilman työssäni havainnollistamiani työtapoja on toteutettu laadukkaita ja kiinnostavia keikkoja läpi musiikin historian. Kerron itse hyväksi havaitsemistani työtavoista, mutta ne eivät ole onnistuneen keikan kannalta aina välttämättömiä. Olen törmännyt myös bändeihin, jotka eivät ole missään vaiheessa analysoineet tai miettineet työtapojaan ja silti nämä bändit menestyvät ja toteuttavat ensiluokkaisia keikkoja. Voin kertoa niistä asioista, jotka ovat mielestäni auttaneet Beatwavea kehittymään bändinä. Tavoitteenani on ollut löytää niitä keinoja, joilla saavutetaan pitkäikäiset toimintaolosuhteet.

Olen äänittänyt noin puolet soittamistani keikoista pienellä Zoom H2-äänittimellä. Aloittuani keikkailun lukuisissa pienissä, lähinnä omaa musiikkia tekevissä bändeissä, ryhdyin heti äänittämään kaikki keikat. Tämä on jatkunut näihin päiviin asti, tosin äänitystahti on hidastunut enää vain noin joka kolmannen keikan äänittämiseen. Keikkojen jälkikäteen kuuntelu on auttanut minua ja bändejäni kehittämään etenkin bändisaundia sekä instrumenttikohtaisia saundeja ja yhteissoittoa.

Olen työssäni muusikkona havainnut, että mikäli bändi tarkkailee ja analysoi toimintaansa, on sitä mahdollista kehittää pienin askelin jatkuvasti paremmaksi. Voidaan ajatella, että jokainen pieni parannus johonkin yksityiskohtaan tuo kokonaisuuteen vaikkapa yhden prosenttiyksikön parannuksen. Näin jatkaen kokonaisuus kehittyy prosentti prosentilta. Nämä parannukset voivat kohdistua kaikkiin bänditoiminnan osa-alueisiin aina henkilökohtaisesta vireystilasta vaikkapa kitaran kielen paksuuteen.

Esimerkiksi bändin laulaja on hyvin levännyt ja nauttinut riittävän aterian hyvissä ajoin ennen keikkaa. Tällöin hänen energiansa on vielä kello 02.15 laivakeikan viimeisen setin ajan korkealla ja esitys pysyy laulajan osalta ja vetämänä reippaana. Myös, jos

esimerkiksi kitaristi on havainnut bändin yleissaundin mahdollisesti parantuvan vaihtamalla instrumenttinsa kielet paksummiksi, voidaan parhaassa tapauksessa havaita yleisössä asti parempaa tunnelmaa ts. meininkiä, paksuuntuneen tai jollain muulla tavalla bändin kannalta edullisesti muuttuneen, yleissaundin ansiosta. Pienistä puroista kasvaa valtoimenaan virtaava joki.

Kaiken ytimessä on musiikin riemu ja halu soittaa yhdessä. Tätä riemua kannattelevat nämä sadat pienet palaset, jotka oikeille paikoilleen lokshtaessaan mahdollistavat parhaan version kulloinkin käsillä olevasta keikasta. Kaikki tähtää musiikilliseen nautintoon niin lavalla kuin yleisössä. *Flow*-tilan saavuttaneen bändin ei tarvitse lavalla ollessaan ajatella välttämättä mitään. Musiikki kumpuaa muusikoista vapaasti ja pakottamatta ja yleisön on mahdollista tätä vapautunutta energiaa seurata päästä irti arjestaan. Taustalla olevat sadat tarkkaan aiemmin analyttisesti mietityt yksityiskohdat toteuttavat niille laadittua tarkoitusta; tukevat kokonaisuutta niin, että suurin osa niistä voidaan keikalla unohtaa.

Erilaisia tapoja saada pieniä hyötyjä kannattaa kokeilla jatkuvasti. Voisiko tämä olla jotenkin vieläkin paremmin? Tärkeimpänä työkaluna tässä toimii muusikon korvat ja yhtäläillä silmät. Muusikko kuuntelee bändin ja soittotilan soundia ja reagoi siihen tarpeen tullen tai jopa jatkuvasti. Muusikoiden on hyvä nähdä yleisö, jos se lavavaloilta on mahdollista, ja tehdä sen reagoinnin perusteella mahdollisia muutoksia esimerkiksi soitettavaan ohjelmistoon.

2 Beatwave

Beatwave vuonna 2018. Kuvassa vasemmalta alkaen: Toni Pikkarainen, Hanna Marttila, Kalle Marttila, Ilkka Kainulainen, Oskari Niemi.

Kotisivut: <http://www.beatwaveband.com/>

Beatwave on Tampereella vuonna 2004 perustettu coverbändi, joka kulki ensimmäiset vuodet nimellä Hanna Seppälä ja Juoksevat Sulhot. Nimi vaihtui Beatwaveksi vuonna 2010. Alkuperäisjäseniä ovat Hanna Marttila (laulu ja koskettimet), Kalle Marttila (basso ja laulu), Ilkka Kainulainen (kitara ja laulu) sekä Marko Lydén (rummut).

Nykykokoonpanossa vakiorumpaliksi on vaihtunut allekirjoittanut vuonna 2011 sekä lisäksi mukaan on liittynyt Tuukka Jurkka (kitara, laulu ja koskettimet) vuonna 2013. Tuukka oli sivussa vuodet 2018 ja 2019, mutta liittyi takaisin vuonna 2020. Vuosina 2018-2019 kitaristina ja laulajana Tuukan paikalla oli Toni Pikkarainen.

Beatwave soittaa covermusiikkia tilaisuuden luonteesta riippuen aina taustajazzista heavymetalliin niin yksityistilaisuuksissa, ravintoloissa, yökerhoissa kuin laivoillakin.

3 Yleisön ja henkilökunnan antama palaute

Bändin pitkää ja laadukkaita esityksiä tuottavaa uraa edesauttavista seikoista on selkeästi eriteltävissä yksi yli muiden: yleisön ja henkilökunnan *palaute*.

Keikan tulisi aina tähdätä hyvään palautteeseen. Bändin tulisi räätälöidä esityksensä niin, että se menee perille suurimpaan osaan yleisöstä. Aivan jokaista on vaikea miellyttää täydellisesti ilman, että lähdetään hakoteille keskimäärin parhaiten tanssittavasta ohjelmistosta. Ytimessä on mahdollisimman suuren joukon saaminen keskenään ja bändin kanssa aluksi samalle aaltopituudelle ja sen jälkeen tämän parhaiten toimivaksi koetun ohjelmiston soittaminen mahdollisimman energisesti.

Yleisön joukossa saattaa olla bändin jatkon kannalta tärkeitä korvapareja, esimerkiksi ohjelmatoimiston edustajia, levy-yhtiön edustajia (kun kyseessä artisti), keikan tilaaja tai maksaja, hääpari, keikkapaikan omistaja tai vakioasiakkaita. Näiden henkilöiden suosituksilla on jatkoa ajatellen mahdollisesti enemmän painoarvoa, kuin muilla kuulijoilla. *On kuitenkin huomattava*, että vaikka nämä tärkeät henkilöt eivät kuulisikaan välttämättä kaikkia lempikappaleitaan, on keikka luultavasti heidänkin mielestä onnistunut erinomaisesti, jos keskimäärin mahdollisimman monella kuulijalla on ollut mukavaa. *Toisin sanoen ison väkijoukon juhlatunnelma vaikuttaa lähes poikkeuksetta kaikkiin läsnäolijoihin positiivisesti*. Yleisön liike leviää ihmisestä toiseen tuottaen luontaista mielihyvää. (Himberg ym. 2018, 1) Näin ollen bändin tulee tähdätä keskimäärin isoimman mahdollisen kuulijajoukon viihdyttämiseen. Suuren joukon tunnelma välittyy ympärillä oleviin ihmisiin ja toteutumattomat, ison joukon kannalta tuntemattomat toivekappaleet eivät jää yksittäistä kuulijaa useinkaan harmittamaan. Kun yleisö on ladattu positiivisilla tunteilla, he kertovat esityksestä eteenpäin näitä tunteita purkaen.

Esimerkkejä:

Yökerhoissa ovimiehiltä kuulee usein asiakkaiden kertoneen positiivisesta keikkakokemuksestaan:

"Aivan mahtava bändi oli tänään!", "Ihanaa kun täällä pääsee kuulemaan vielä live-musiikkia!".

Ovesta ulos astuessaan asiakkaat poistuvat hällisevästä yökerhosta ja kertaavat heti uuteen atmosfääriin astuessaan edellisen paikan tunnelmaa.

Laivoilla miehistöön kuuluvat äänimiehet raportoivat ylemmälle portaalle house-/bile-bändin keikoista ja sopivuudesta laivoille. Mikäli setit ovat olleet monipuolisia ja kaikki asiakkaat sopivasti huomioon ottavia sekä järkevällä dynamiikalla soitettuja, voi äänimies suositella bändiä jatkoon;

"Hei, mahtavaa kun soititte illan loppuun Scootteria! Sitä kuulee täällä harvemmin... Myös päiväseteissä saa tavallisesti kuulla iänikuisen Que Seran, mutta olitte ottaneet puhkisoitettujen kappaleiden sijasta vähemmän soitettuja, kuitenkin yhtä tunnettuja ikivihreitä."

Hääkeikalla morsiuspari toivoo bändin esittävän tavallisen hääohjelmiston lisäksi kolme tarkoin valikoitua kappaletta. Yksi on sulhasen äidin lempikappale, toinen polttariporukan huumoripitoinen juomalaulu ja kolmas morsiusparin häätanssi, *Bachatana* esitettävä *Stand by Me*. Pari on harjoitellut määrämittaisen kappalerakenteen mukaan latin-tyylisen koreografian.

Mikäli häiden tunnelma on musiikin puolesta pysynyt katossa ja kaikki tai lähes kaikki toteuttamiskelpoiset toiveet toteutettu, on keikan loputtua bändiä usein kiittelemässä onnellisuutta pursuava hääpari;

"Laulajalle erityiskiitos vielä vihkitilaisuudessa laulettuista kappaleista!", "Upeaa kun saitte toivekappaleet toteutettua!". Morsiamen kaveri: "Soititte siskoni häissä neljä vuotta sitten Virroilla. Suosittelin teitä morsiamelle ja hän sai sitä kautta kuulla teistä"

Keikkoja saa useimmiten lisää keikoilta paikalla olleiden palautteen kautta.

4 Onnistuneen keikan rakennuspalasia

Keikasta on nostettavissa esiin muutamia tärkeimpiä hyvään lopputulemaan siivittäviä osatekijöitä; 1) **kappaleet/ohjelmisto**, 2) **yleisönlukutaito**, 3) **solisti ja soittajat** eli lavalla olevat hahmot, sekä näiden yhteistuloksena 4) **energia**. Seuraavaksi erittelen näitä osatekijöitä.

4.1 Kappaleet

Kappaleiden huolellisella valitsemisella on helpointa päästä hyvään lopputulokseen. Yleisölle tuttujen kappaleiden vaikutus peittää suurelta osin alleen kaikki muut yksityiskohdat. Suurin osa keikan yksityiskohdista tulisi olla kunnossa, mutta täydellisillä kappalevalinnoilla saa osan anteeksi, sillä ne vievät suurimman osan huomiosta.

Avainasemassa on yleisölle ennalta tutut kappaleet, hitit. Coveryhteen ohjelmistossa on yleensä 1-3 alkuperäisesittäjän suurinta hittiä. Ohjelmistoja on yhtä monia kuin bändejäkin, joten hittien ulkopuolelta on myös kappaleita monilla bändeillä soitossa. Tässä kohtaa keskityn kuitenkin suosituimpien kappaleiden tuttuuteen nojaavaan viehätukseen.

Kuulijat haluavat kokea olonsa helpoksi keskimääräisellä coverkeikalla ja tutut kappaleet on helppo ottaa vastaan. Niiden sanoja osataan ulkoa ja ne saattavat tuoda kuulijalle jonkun erityisen muiston mieleen. Nuorempina paljon kuunnellut kappaleet tuovat nostalgisia tuntemuksia. Nuoruuden lempikappaleet ovat suurella todennäköisyydellä keskimääräisen yleisön edustajan eniten kuuntelemia kappaleita kuuntelukertojen määrässä mitattuna, sillä ne ovat olleet mahdollisesti kovassa kulutuksessa nuorena ja ne ovat olleet kuulijan matkassa vuosissa mitattuna kaikista pisimpään.

Kuten tuttujen ihmisten kanssa on helpompi aloittaa kanssakäynti, on tuttujen kappaleiden kuuleminen myös helpompaa. Yllätyksellisyyttä voidaan käyttää kuitenkin tehokkeinona esimerkiksi rakentamalla potpureita. Tällöin kappaleita linkitetään peräjälkeen muutaman tahdin mittaisista esimerkiksi *riffeistä* kokonaisiin kappaleisiin. Näissäkin tapauksissa tavataan käyttää yleisölle tuttuja sävellyksiä ja hittejä.

Parhaassa tapauksessa ollaan tilanteessa, jossa yleisö kuulee kappaleita, *joita se ei tiennyt haluavansa kuulla*. Bändi tarjoilee yllättäviä, mutta tarpeeksi tuttuja kappaleita, jotka aiheuttavat ”Ai niin, tämäkin kappale on olemassa!”-tyyppisiä reaktioita. Monet menneisyydessä paljon kuunnellut kappaleet ovat jääneet elämässä taakse eikä niitä tule enää aktiivisesti kuunneltua. Coverkeikoilla näitä saattaa kuulla täysin yllättäen ja tällöin päästään usein kaikista parhaimpiin reaktioihin ja suurimpiin tunteisiin. Vaikka

jokin kappale olisi selvästi jotain uudempaa kappaletta huonompi tai vähemmän arvostettu, voi sen tunteita herättävä nostalgia nostaa tällaisen kappaleen yleisön reagoinnin mittarilla keikan parhaimpien hetkien joukkoon.

Nostalgia ilmenee välillä ristiriitaisina tunteina. Esimerkiksi joku tanssilattialla hurmiosta hengästyneenä tanssiva yleisön edustaja saattaa huutaa ystävälleen: ”Tää biisi on niin huono!”, ja iloitsee siitä silti sydämensä kyllyydestä. Kenties henkilön nykyiseen musiikkimakuun verrattuna tämä kyseessä oleva, vaikkapa Aquan *Barbie Girl*, on kaikessa muovisuudessaan enää vain vitsi, saa se sisimmät tunteet heräämään.

Musiikin voima on parhaimmillaan vastustamaton ja esimerkiksi vannoutunut heavy-metallin kuuntelija saattaa löytää itsensä tanssimasta ysärihittien mukana. Musiikin ja ennen kaikkea live-musiikin hyvää oloa tuottavaa voimaa on vaikea selittää, mutta siitä nähdään usein esimerkkejä juuri näissä tilanteissa, joissa ihmisten tavallisesti hylkimät genret pääsevät keikalla oikeuksiinsa. Coverkeikoilla tarjoillaan useita eri genrejä ja tuttuja kappaleita hyödyntämällä bändi saa pidettyä vaivattomasti keikkansa yleisöä aktivoivana.

Keikkakohtaisesti kasatuissa kokoonpanoissa tavataan usein kuulla soitettavan niin sanottuja bile-standardeja. (Lonka 2015, 14). Nämä kappaleet ovat paljon soitettuja coverbändien keikoilla ja luultavimmin useimmille soittajille ennestään tuttuja. Beatwave on kuitenkin pyrkinyt etsimään kappaleita ohjelmistoonsa näiden bile-standardien ulkopuolelta. Tässä asiassa helpottaa pitkä kokemus samalla kokoonpanolla, jonka takia yhteistä ohjelmistoa on kertynyt satojen kappaleiden verran. Parhaimmat keikat sisältävät sopivassa suhteessa bile-standardeja sekä harvemmin coveryhtyeiden soittamia, mutta yleisölle tuttuja kappaleita.

Yleisölle ennalta tuntemattomiakin kappaleita voidaan käyttää menestyksekkäästi, jos ne ovat tunnelmaan täydellisesti sopivia. Esimerkiksi:

-taustamusiikissa yleisö ei kiinnitä kappaleisiin yhtä paljon huomiota, kuin bilekeikoilla

-paritanssikappaleissa etusijalla on oikea tyyli ja tuntemattomampikin kappale sopii

-klubimusiikkikeikalla DJ saattaa soittaa tunteja *looppeja* sekä *biittejä*, jotka ovat yleisölle ennalta tuntemattomia. Reiveissä DJ:t tuovat näytille muun muassa vastikään löytämiään kappaleita, jotka sopivat poljentonsa ansiosta keikalle hyvin.

4.2 Yleisönlukutaito kappalevalintojen näkökulmasta

Kuinka analysoida keikkaa etukäteen ja päättää soitettavat kappaleet?

Bändin on mahdollisuuksien mukaan selvitettävä tarkasti jo etukäteen ennen yleisön paikalle saapumista yleisön **fiilis, odotukset ja ikäjakauma**.

Fiiliksellä tarkoitan yleisöstä huokuvaa tahtotilaa juhlia joko esimerkiksi hillitysti tai rankasti. Jotkut tilaisuudet saattavat olla arvokkaampia kuin toiset ja silloin bändin on hyvä tietää mahdollisimman paljon tilaisuudesta ja sen tunnelmasta. Kesken keikan voidaan ohjelmistoa ja esitystyylillä muuttaa vastaamaan tilaisuuden tai keikan fiilistä, jos alussa ei olla vielä päästy täysin oikealle aaltopituudelle tunnelman kanssa. Useimmiten bändin tehtävä on viedä fiilis uudelle tasolle, mutta toisinaan bändi voi mukailta yleisön tunnelmaa ja jatkaa samalla tasolla läpi keikan.

Ensimmäinen kappale toimii heti portaana seuraavalle fiiliksen tasolle bändin rikkoessa pidättyväisen tunnelman jäykässä tilaisuudessa. Live-musiikin tuoma äänenpaine helpottaa juhlissa mahdollisesti vallitsevaa jäykkyyttä ja rentoutuminen voi viimein alkaa. Sopivalla äänenpaineella toteutettu keikan aloitus on poikkeuksetta tervetullut ohjelmanumero ja bändi pystyy tämän jälkeen johdattamaan tunnelman haluamalleen tasolle. Poikkeuksena esimerkiksi muistotilaisuudet, joissa tunnelma pidetään koko juhlan ajan hillittynä, ja musiikki on funktioltaan arvokasta.

On pyrittävä löytämään tasapaino keikan tilaajan toiveiden ja yleisön tunnelman välillä. Tilaaja on voinut mainostaa keikkaa tai kertonut siitä ja kuvaillut sitä etukäteen yleisölle. Yleisössäkkin vallitsee useimmiten siis jonkinasteinen odotus. Bändin kannattaa lähteä liikkeelle tilaajan toiveet ja ohjeistukset mielessään, mutta pitää silmällä yleisön tahtotilaa herkeämättä. Varmin tapa saada kaikki tyytyväisiksi, tilaaja sekä yleisö, on johdattaa yleisön hauskuuden tasoa ylöspäin. Joskus tilaajalla on tarkat ohjeet bändille soitettavasta ohjelmistosta. Mahdollisesti latin-tyylisiä toivekappaleita on useampi ja sen lisäksi vielä toivomus muutaman bile-standardin muuttamisesta cha chaksi. Tässä tilanteessa tilaaja saadaan tyytyväiseksi yhdistämällä kahta eri osaluuetta: toteutetaan muutama täsmätoive tyylikkäästi ja luodaan sen jälkeen juhlaan koko yleisöä liikuttava poljento. Tilaajan mieltä lämmittävistä asioista nämä kaksi ovat yleensä tasavertaisia ja kiitosta saadaan kummastakin.

Yleisön ikä- ja sukupuolijakauma antavat selviä viitteitä siitä, minkä tyylinen musiikki tulee keikalla toimimaan. Tässä asiassa ei voida ehdoitta yleistää mitään, mutta Beatwaven kokemuksen mukaan voidaan vetää tiettyjä suuntaviivoja keskimäärin parhaiten tanssittavasta ohjelmistosta eri-ikäisille yleisöille:

Taulukko 1. Yleisön ikärakenne

Yleisön keski-ikä	Keskimäärin parhaiten tanssittava ohjelmisto karkeasti yleistettynä. (Jokaisessa ikäryhmässä on myös muita genrejä arvostavia ihmisiä. Tässä taulukossa esitetyt tyylilajit viittaavat nimenomaan coverkeikoilla parhaiten tanssittavaan ohjelmistoon)
20	Uusimmat ja korkeintaan 8-10 vuotta vanhat suomalaiset ja englanninkieliset pop-, RnB- ja rap-radiohitit. Maailman kautta-aikain top 100 myydyimpien artistien 1-2 eniten soitetut kappaleet. Spotifyn kuunnelluimmat kappaleet-listan kärkikappaleita.
30	90-luvun pop-, eurodance-, elektro-, rock-, pop-rock, grunge- ja metallihitit. 00-luvun eurodance- ja alternative-rock-hitit ja kaikki 90-luvulla suositut genret.
40	Isoimmat suomalaiset artistit ja ennen kaikkea paljon radiosoittoa isoilla suomalaisilla kaupallisilla radiokanavilla saaneet kappaleet. Jos 80-90-luvuilta peräisin oleva kappale soi edelleen paljon radiossa, tunnistaa keskimäärin 40-vuotias yleisö sen varmasti. Iskelmä toimii tämän ikäiselle yleisölle jo hyvin. Spotify-listat eivät enää näyttele suurta roolia.
50	Suomalainen iskelmä, paritanssimusiikki ja rock sekä ulkomaalaiset rock- ja hard-rock-klassikot. Myös jazzia arvostetaan lähes kaikissa ikäluokissa, mutta 50+ ikäluokassa huomattavasti enemmän.
60	Suomalainen iskelmä ja paritanssimusiikki sekä ulkomaalaiset rock 'n' roll-klassikot.

Suomalaisten rakkautta suomenkieliseen musiikkiin ei voida koskaan ylikorostaa. Suurella todennäköisyydellä kukaan ei tule valittamaan bändille, jos keskimääräisellä Suomessa soitettavalla coverkeikalla soitetaan pelkästään suomenkielisiä kappaleita. Sekä nuoret että vanhat kuulijat kuuntelevat globalisaatiosta huolimatta edelleen paljon suomenkielistä musiikkia. Suomenkielisten kappaleiden sanoitukset ovat lähempänä suomalaista kuulijaa, kuin englanninkieliset ja näin ollen suomenkielisellä musiikilla mennään harvoin metsään. Bändin tulee aina tapauskohtaisesti katsoa tilannetta ja pystyä mahdollisuuksien mukaan tarjoamaan englanninkielisiä hittejä siltä niitä pyydetessä tai esimerkiksi havaitessaan yleisössä ulkomaalaisia kuulijoita.

Joskus yleisöstä pyydetään soittamaan tiettyjä kappaleita. Harvinaisia toiveita bändi harvoin pystyy toteuttamaan heti ja niiden yleinen vastaanotto saattaisi olla laimea. Kuitenkin yksittäiset heti toteutettavat toiveet saattavat tehdä toivojan illasta ikimuistoisen ja näitä toiveita voi yrittää toteuttaa harkitusti. Usein toivoja tietää tietyn kappaleen olevan toteuttamiskelpoinen ja suurimpaan osaan yleisöstä toimiva. Tämän tapaisilla toiveilla mahdollisesti pystyyn kuollut keikka saadaan uudelleen energisoitua ja uusi suunta löytyy suullisen vihjeen avulla.

4.3 Settilista ja lennosta kappaleiden päättäminen

Bändin tulisi kokeilla kappaleita eri tyyleistä ja seurata yleisöstä lähtevää ääntä, aplodeja sekä hurrausta. Settilistaa voi muuttaa lennosta yleisöä parhaiten miellyttäväksi. Usein valmiiksi viikkoa ennen kasattu settilista toimii keikalla melko hyvin, mutta täydellisen onnistumisen aikaansaamiseksi bändin tulisi reagoida yleisön fiilikseen nopeasti.

Usein ollaan tilanteessa, jossa yhteistä ohjelmistoa on rajallisesti esimerkiksi tuuraajien kanssa. Näissä tapauksissa tulisi kuitenkin harkita, onko vain esimerkiksi kahden bändin jäsenen osaaman kappaleen soitto uhka vai mahdollisuus. Useimmiten se on mahdollisuus. Mikäli laulaja sekä esimerkiksi basisti, kitaristi tai kosketinsoittaja osaavat kappaleen, voidaan se hyvin esittää. Näissä tapauksissa kappaleen itsensä sisältämä energia peittoaa soittajille tuntemattoman kappaleen aiheuttaman alkukankeuden. Mikäli kappale on harmonialtaan yksinkertainen, kuten useimmat coverkeikoilla soitettavat kappaleet, voivat laulaja sekä kappaleen osaava toinen muusikko aloittaa soittamaan ja muut hyppäävät kyytiin groovesta ja soinnuista kiinni saatuaan.

Näissä tapauksissa arvioidaan sitä, kumpi arvotetaan korkeammalle; yleisön toivoma sille tuttu kappale, jonka sanat se esimerkiksi osaa pääpiirteissään vai muusikoiden täydellinen soittosuoritus. *Koska coverbändi toimii asiakaspalvelualalla, on sen tähdättävä oman jatkumonsa varmistamiseksi aina suurimman mahdollisen kuulijajoukon viihdyttämiseen.* Tällöin voidaan esittää kappale, jota suurin osa soittajista ei heti osaa, sillä hyvän kappalevalinnan kohdalla bändi ei koskaan häviä mitään. Voidaan ajatella, että vaikka soittajat eivät tuntisikaan kappaletta, kuulevat he sen kuitenkin kerran - samalla kun soittavat.

Alkuperäisestä sovituksesta poiketen kappale voidaan aloittaa millä tahansa instrumentaatiolla. Kuka tahansa bändistä voi alkaa soittamaan esimerkiksi kappaleen introa tai sointukiertoa. Muut hyppäävät mukaan ideasta kiinni saatuaan. Myös laulaja voi aloittaa kappaleen *a cappellana* ja yleensä näissä tapauksissa yleisö liittyy lauluun mukaan heti alkuvaiheessa. Nämä aloitustavat eivät ole ideaaleja, mutta silti hyviä tapoja käynnistää kappale silloin, kun sen soittaminen tuo merkittävää lisäarvoa keikalle.

Keikalla soitettavat kappaleet ja niiden järjestys voidaan päättää

1. Aikaisin, esimerkiksi viikkoa ennen keikkaa.
2. Keikalle valmistautumisen aikana muutamaa tuntia tai juuri ennen keikkaa.
3. Keikan aikana ns. lennosta joko omasta halusta, tai yleisön pyyntöjä ja toiveita mukaillen.
4. Soittamalla usein sama settilista.
5. Yhdistelemällä kaikkia näitä tapoja.

Beatwave on laatinut keikoillaan settilistan valmiiksi koko historiansa ajan muutamaa tuntia ennen keikkaa, mutta vuoden 2020 laivojen housebandkeikat toivat tähän muutoksen.

Laivoilla soitetaan yleensä viisi settiä päivässä ajoittuen esimerkiksi klo 13.30-14.15 yksi setti (45min), klo 16.30-18.30 kaksi settiä 15 minuutin tauolla sekä klo 22.45-00.30 kaksi settiä 15 minuutin tauolla. Koska soittoa on päivän miltei kaikkina eri aikoina, on yleisö myös hyvin eri tavalla virittäytynyt eri settien aikana. Päivällä bändi soittaa yleisön vireystilaa aistien esimerkiksi rauhallista jazzia, iskelmää sekä balladeja. Iltapäivällä bändi nostaa sykettä ja tarjoilee lisää iskelmää, popia, rockia ja diskoo. Loppuillasta ja yöllä bändi voi soittaa nopeimmat ja raskaimmat kappaleensa yleisön usein ollessa tuolloin vauhdinnälkäisimmillään.

Olemme Beatwavessa huomanneet kesken keikan kappaleiden päättämisen hyödyt ja haasteet:

Valmis settilista		Kappaleet päätetään keikalla	
hyödyt	haitat	hyödyt	haitat
- tilaisuuteen valmiiksi räätälöity - nopeat vaihdot kappaleiden välillä, koska muusikot tietävät, mikä soitetaan seuraavaksi ja voivat ennakoida esim. instrumentin saundien vaihtamisella ja sanojen esiin ottamisella - valmiin järjestyksen lisäksi kappaleiden järjestystä voidaan muuttaa ja ottaa lisää kappaleita listan ulkopuolelta	- ei mainittavia haittoja, jos sovitaan, että listaa voidaan muuttaa keikalla - jos listassa näkyy vain esim. 20 kappaletta, voi olla hankala löytää pikaisesti bändin koko ohjelmistolistaa	- voidaan reagoida vallitsevaan tunnelmaan heti ja muusikot ovat asennoituneita tarkkailemaan tunnelmaa ja ehdottamaan soitettavia kappaleita	- erimielisyydet ja väittelyt seuraavaksi soitettavasta kappaleesta - kappaleet eivät tule nopeasti mieleen - tärkeitä ja tunnelmaan sopivia kappaleita jää soittamatta, jos niitä ei lue näkyvillä olevassa listassa - kaikki soittajat eivät kuule, mikä on seuraava kappale

Vaikka settilista sovittaisiin valmiiksi ennen keikkaa, olisi ainakin yhdellä bändin jäsenistä hyvä olla lähettyvillään näkyvillä bändin koko ohjelmisto. Sieltä voidaan tarvittaessa muistutella kappaleiden olemassaolosta, kun keikan aikana saattaa olla vaikea muistaa kaikkia sopivia kappalevaihtoehtoja. Soittajilla on suurimman osan ajasta kädet täynnä, mutta laulaja pystyy vaivattomimmin selaamaan ohjelmistolistaa ja muut soittajat taukojen aikana.

Joidenkin muusikoiden kannattaa jo soiton aikana ryhtyä miettimään seuraavaa kappaletta ja selaamaan vaivhkaa kappaleluetteloa. Näin nopeutetaan seuraavan kappaleen vaihtoa, kun yksi muusikoista ilmoittaa edellisen kappaleen lopussa seuraavaksi soitettavan kappaleen.

Beatwave on aloittanut tämänkaltaisen lennosta kappaleiden valitsemisen juuri laivojen housebandkeikkojen myötä. Yleensä tehdään jonkinlainen runko mahdollisista

soitettavista kappaleista ja valitaan niistä sekä muista mieleen juolahtavista keikan aikana. Talk back-mikrofonit, eli vain muusikoiden monitoreihin ohjattavat mikrofonit ovat käteväitä lennosta kappaleiden päättämistä. Parhaimmillaan bändi käy kappaleen aikana keskustelua seuraavaksi soitettavasta ja laulajat ovat tottuneet tähän. Yleisen hyödyn nimissä on pienempi haitta sopia kappale edellisen aikana, kun käyttää runsaasti aikaa siihen yleisön odottaessa kappaleiden välillä.

Kappaleiden väliin jäävä aika kannattaa minimoida niillä keikoilla, joilla yleisö haluaa tanssia keskeytyksettä. Esimerkiksi DJ:t soittavat kappaleita keskeytyksettä niitä toisiinsa yhdistellen. Etenkin jos tanssijoita on vähän, saatetaan heidät menettää tuoleille, jos kappaleet eivät ala melko nopeasti edellisen jälkeen. Tässä asiassa voidaan myös aistia tunnelmaa ja jäädä nauttimaan suuremman yleisön suosiosoituksista. Laulaja voi rauhassa jutella yleisölle ja näissä tilanteissa intensiteetti ei laske, vaikka musiikki on tauonnut.

Koskaan ei voi tarkasti tietää minkälainen yleisö on vastassa ja mitkä kappaleet siihen uppoavat parhaiten. On parempi kokeilla erilaisia tyylejä ja kappaleita sen sijaan, että soittaisi väkisin yleisölle vain kohtalaisen hyvin toimivaa musiikkia. Yleisöltä voidaan suoraan myös kysyä, mitä he haluavat kuulla tai tanssia. Yleisö joko huutaa toiveet bändille paikaltaan, ojentaa toiveet lapulla, kertoo toiveet lavan edessä tai ilmoittaa toiveensa vasta settitauolla.

Bändi voi ottaa haltuun settitauolla toivottuja toiveita. Nämä kappaleet ovat yleensä bändille tuttuja, joko omasta listasta tai kuulokuvan perusteella. Beatwave on soittanut kautta aikain yhteenlaskettuna n. 700 eri kappaletta, joista useita vain kerran tai muutaman kerran. Näiden kappaleiden päältä voidaan raapaista ruosteet pois settitauolla ja seuraavassa setissä toive toteutetaan. Jos toive on bändille kokonaan uusi, on se haasteellista toteuttaa samana iltana. Seuraavan päivän päiväsetille tai illan keikalle sen haltuunottaminen on todennäköisempää.

Bändi voi pitää treenit lavalla esim. laivoilla satamatauon aikana ja yökerhoissa lauantai-päivisin, jos luvan kysyy kohteliaasti henkilökunnalta. Näin toimien uusia kappaleita on helpompi ottaa ohjelmistoon, kun ne harjoitellaan ja sovitetaan yhdessä. Laivoilla pääsee näkemään kymmeniä huippuluokan kotimaisia artisteja sekä ulkomaalaisia housebandeja. Näitä keikkoja seuraten ja soittajien kanssa ajatuksia vaihtaen voi muusikko laajentaa näkemyksiään bänditoiminnasta.

4.4 Solisti

Jos muusikoille tai musiikkiharrastajille ominainen analyttinen yksityiskohtien kuuntelu jätetään huomiotta, voidaan coverkeikoista nostaa esille kolme selkeästi yleisön tietoisesti havaitsemista elementeistä; **kappale, solisti** (laulu, melodia tai soolo) ja **tausta**.

Bändin laulusolisti on perinteisesti ensikatsomalla tärkein yksittäinen muusikko. Hänen laulunsa on useimmiten yleisöstä käsin kuunnellessa äänikokemuksen pinnalla ja paikkansa lavan keskellä. Yleisön on luontevaa luoda katseensa ja sitä myötä koko huomionsa laulajaan. Bändi buukataan usein laulusolistin perusteella. Buukkaamiseen vaikuttavat lukemattomat muutkin bändin ominaisuudet, mutta pääsolisti mainitaan buukkausperusteluissa useimmin.

Bändit muodostetaan yleensä niin, että jokaisella muusikolla on merkittävä rooli bändin *saundissa* ja yleisilmeessä. Jokainen kantaa mahdollisimman suurta taakkaa, sillä coverbändit toimivat usein pienimmällä mahdollisella kokoonpanolla taloudellisista syistä. Pääsolistin lisäksi on sitä parempi, mitä useampi muusikko laulaa *leadia* sekä taustoja. Laulavat soittajat ovat painonsa arvosta kultaa etenkin silloin, kun soitettavia settejä on paljon ja keikkakiinnitykset pitkiä. Jaettu lauluvastuu pidentää bändin elinkaarta suojaamalla pääsolistia ylikuormittumiselta. Kuitenkin monissa bändeissä on vain yksi pääsolisti ja hänen sairastuessaan joudutaan hälyttämään tuuraaja paikalle. Settimäärien kasvaessa etenkin laivoilla, voidaan vain ihmetellä esimerkiksi Banana Bandia ja Joku Paikallinen Bändiä, sillä niissä pääsolistilla on aina vähintään 90% laulettavista kappaleista. Keikat ovat yhdellä laulajalla mahdollisia, mutta Beatwave on valinnut taktiikakseen kierrättää lauluvastuuta tasaisesti.

Tässä esimerkkinä keskimääräinen päälauluosuuksien jakautuminen Beatwaven kolmen setin yökerhokeikalla:

Hanna 35%, Tuukka 28%, Ilkka 28%, Kalle 9%.

Beatwaven peruskokoonpanossa Hanna, Tuukka ja Ilkka voivat esiintyä pystysolisteina. Pystysolistilla tarkoitetaan solistia, jolla ei ole muuta instrumenttia sillä hetkellä soitettavanaan. ”Pystäri” on kykenevä liikkumaan langattoman mikrofonin kanssa vapaasti ja kontaktin ottaminen yleisöön on helpompaa ilman soitinta. Tällöin

solisti voi keskittyä vain laulamiseen ja Beatwaven pystärien mielestä kappaleessa läsnäoleminen on tällöin huomattavasti helpompaa.

Edellä mainittujen muusikoiden pääsoittimet lavalla pystysolismien lisäksi ovat Hannalla kosketinsoittimet sekä Tuukalla ja Ilkalla kitara. Kaikki soittajat laulavat lead- ja taustaosuuksia myös soittimen takaa. Hannan pystysolismien mahdollistaa n. 25% ajasta käytetyt taustanauhat, joille kosketinsoitinosuudet on ennalta nauhoitettu. Myöskään aivan jokaisessa kappaleessa ei käytetä kosketinsoittimia. Tuukan ja Ilkan tilanteissa kitaraa soittaa aina vähintään jompikumpi muusikoista ja näin ollen pystysolismi on heidän tapauksessaan mahdollista. Kallen ollessa pääsolisti hän soittaa aina samalla bassoa. Kaikki neljä laulutaitoista Beatwaven jäsentä laulavat taustoja niin usein kun mahdollista.

Usean solistin kierrättäminen on kerännyt kehuja Beatwaven yleisöiltä. Keikkojen ja bändien taso ei kuitenkaan yleisesti riipu solistien määrästä. Solistien vaihtuminen tekee bändistä lähinnä omanlaisensa ja on yksi tavoista toteuttaa keikka. Vaihtuvat solistit luovat liikettä lavalle ja tuovat esiin eri laulusaundeja sekä hahmoja. Tämä lavalla tapahtuva muusikoiden fyysinen paikkojen ja instrumenttien vaihtaminen tuo katsojalle nähtävää, kuin uusia sivuja kirjaan. Beatwaven tapauksessa ilmiötä voitaisiin verrata jääkiekkoon, jossa vaihdossa ollut pelaaja hyppää kentälle uudella energialla ja käy antamassa kaikkensa palatakseen taas vaihtoaitioon. Oman rumpujen takaa näkemäni perusteella solistin vaihto kiinnittää yleisön huomion ja yllättää joka kerta lead-vokaalien vaihtumisella. Uusi solisti ottaa lyhyellä spiikillä tilan haltuun ja genreä voidaan vaihtaa sujuvasti jokaisen laulajan tarjoillen omaan osaamiseen keskittyviä kappaleita.

Usein pyritään siihen, että jokainen solisti laulaisi vähintään kaksi kappaletta putkeen. Tämä vähentää lavalla tapahtuvaa liiallista ramppaamista tontilta toiselle. Näissä tapauksissa, kun kappaleen aikana päätetään seuraavaksi soitettavan jonkun toisen solistin kappale, kerrotaan siitä hyvissä ajoin talk back-mikrofoneilla koko bändille ja näin saadaan ennakointia hyväksikäyttäen vaihto sujumaan nopeasti.

Eri solisteilla saattaa olla ominainen tyyli esiintyä ja selkeä vastuualue vokaaliosuuksista. Erityyppiset äänet ja solistien omat kiinnostuksen kohteet määrittelevät sitä, kuka laulaa korkeimmat ja matalimmat osuudet, rap-osuudet ja säröosuudet kappaleiden tavallisten osuuksien lisäksi.

4.5 Soittajat

Soittajat pyrkivät luomaan jyvän pohjan ja antamaan tilaa solistille. Koska useimmiten hyvä palaute kohdistuu laulajien ääneen ja esiintymiseen, tulee muun bändin pedata laulajille tarpeeksi tilaa käyttää ääntään. Soittajien luoma pohja kerää kiitosta useimmiten ollessaan tasapainoisesti miksattu. Jos laulut eivät kuulu, täytyy bändin heti kohdistaa huomionsa oman soittimen äänenpaineeseen. Tässä asiassa auttaa aktiivinen lauluosuuksien tuplaaminen ja stemmalaulut, jotka tuovat päälaulun selvemmin esille isostakin soitinmassasta.

Koska coverbändillä ei ole useinkaan artistiuden antamaa "viittaa" tai "auraa", jonka turvin se innostaisi yleisöään, on sen tehtävä hartiavoimin töitä voittaakseen yleisö puolelleen. Coverbändin on panostettava saundiinsa ja muusikoiden yhteisöön, sillä ne ovat sen tärkeimpiä valtteja sekä usein ainoita keinoja luoda hurmosta keikalle. Tilannetajuiset ja muuntautumiskykyiset soittajat pystyvät kanavoimaan energiansa yhteisöön liikuttavaan voimaan ja he soittavat näin täydellisesti keskittyneinä PA:n kautta yleisöä.

4.6 Tuuraajat

Beatwavessa on käynyt viimeisen kymmenen aktiivisen vuoden aikana kymmeniä tuuraajia. Ydinjäsenistö pääsee keikalle aina erittäin suurella todennäköisyydellä, mutta kun näin ei ole, hälytetään paikalle vakiotuuraajia. Bändin tuurausringin, eli mahdollisten tuurauskontaktien joukon tulisi olla luotettava. Nyrkkisääntönä pidetään sitä, että keikat soitetaan aina yhtä kovalla energialla ja huolellisuudella riippumatta sen illan kokoonpanosta. Tästä johtuen tuuraajat valikoidaan niin, että keikan laatu ei kärsi. Usein, jos keikalla on vaikkapa kaksi tuuraajaa, joutuu muu bändi johtamaan keikkaa hiukan enemmän. Näissä tilanteissa alkuperäiset jäsenet ottavat normaalia enemmän vastuuta meiningistä ja tällä tavoin kompensoimalla mahdollistetaan jokaisesta keikasta hyvä palaute.

Beatwavessa tuuraaja joutuu opettelemaan lukuisia potpureita ja tavallisten kappaleiden keskelle piilotettuja koukkuja. Kaikista aktiivisessa soitossa olevista kappaleista on äänitteet olemassa "tuurauslaarissa". Tuurauslaari on dropbox-kansio, joka voidaan käden käänteessä jakaa tuurausta suorittavalle muusikolle hyvissä ajoin ennen keikkaa. Tästä on parhaillaan jatkokehityksessä "tuurauslaput"-kansio, jossa olisi kaikista erikoisrakenteita sisältävistä kappaleista rakennelaput valmiina.

5 Keikan energia

Jos ajattelemme mitä tahansa positiivista kokemustamme; elokuvaa, taidenäyttelyä, ravintola illallista, treffejä, keikkaa, keskustelua tai luontoretkeä liittyy niihin aina fyysinen hyvänolon tuntemus. Tuntemuksen taso vaihtelee hienoisesta ravisuttavaan. Kehon valtaava dopamiinivyöry saa alkunsa usein aisteilla kokemastamme aivoissa prosessoidusta informaatiosta, joka tuntuu fyysisenä ja henkisenä hyvänä olona. Henkinen ja fyysinen olo kulkevat käsi kädessä peilaten toisiaan.

Keikoilla bändi pyrkii koskettamaan kuulijan tunteita luoden fyysistä hyvää oloa. Nämä tunteet yhdessä fyysisen hyvänolon kanssa purkautuvat tanssimisena, aplodeina, metelin pitämisenä ja hurraamisena. Musiikki pääsee kiinni kuulijan tunteisiin, jos se on ennalta tuttua tai täydellisen hyvän kuuloista.

Bändi voi soittaa keikkansa tavalliseen tapaan rutiinisuorituksena tai pyrkiä rutiinisuoritusta aktiivisesti parantamalla hieromaan yleisön hyvänolonkeskusta. Musiikki tulisi saattaa niin sanotusti perille asti. Kun muusikot toteuttavat kappaleen yleisöön tähdäten, saa se aikaan parhaimmillaan *hurmoksen*. Bändi siis työntää lavalta käsin energiaa yleisöön ja yleisö palauttaa sitä bändille.

Syntyy energian kierre, jota voidaan vertauskuvallisesti kuvailla sinisenä sähköinä keskellä soittotilaa yleisön ja bändin välissä. Ilmiössä on paljon rituaalimaista selittämätöntä taikaa ja siihen pääsyä voidaan avittaa monin keinoin.

Lisääntymisbiologian ”1+1=3”-sääntöä voidaan käyttää luotaessa jotain, mikä on enemmän kuin osiensa summa. Toimittaja kysyi Remulta Hurriganesin keikkailusta:

”Mietittekö te sitä, että yleisölle pitää antaa tää juttu vai tuliko sen vaan?”

Remu: ”Tottakai sitä pitää ajatella yleisöä. Pitää saada semmonen tatsi niinku sillä tavoin, se on ihan sama asia, kun kaikki kommunikointi ihmisten kanssa... Pitää ottaa toinen osapuoli aina huomioon...Mun matematiikkaa on semmonen, että kun bändi tulee johonkin mestaan ja siellä on hyvä yleisö niin 1+1=3. Se tarkoittaa sitä, että se yhtenäinen fiilis, mihin se kehittyy siitä. Koska se pitää ruuvata niin lujaa se musa ihmisten päähän, et ne vielä pari päivää tärisee sen jälkeen. Sen saundin pitää olla semmonen, että se menee tonne luihin ja ytimiin. Ei tarkoita, että se on kovaa, vaan pääasia, että se tutisuttaa.” (Aaltonen, Youtube, Remu Aaltonen filosofi ja muistelee Hurriganesia.)

Edellä kuvattua energian maksimointia varten tarvitaan bändin täyttää läsnäoloa ja vuorovaikutusta yleisön kanssa. Bändin tulee siis olla aidosti innostunut keikasta. Bändiläisten innostusta ja kiinnostusta voidaan erinäisin keinoin tietoisesti parantaa, josta kohta lisää, mutta kaiken ytimessä on luonnollinen rakkaus musiikkiin ja meininginnätkä. Rakkaus musiikkiin on luonnollista ja tuota rakkautta kannattaa vaalia kuluttamatta sitä loppuun. Keikkaolosuhteet tulisi pitää hyvinä ja henkilökohtainen motivaatio ylhäällä. Näiden yhteistulona keikat onnistuvat helposti, kun pidetään huolta energian positiivisesta kiertämisestä.

5.1 Hurmoksen luominen - vettä myllyyn

Kerroin aiemmin tavasta löytää kulloisellekin keikalle parhaat kappaleet, intensiivisyys ja tunnelma. Tätä hyväksi havaittua tunnelmaa tulisi jatkaa ja kasvattaa. Kun löytyy oikea naru, voidaan siitä vetää useasti.

Bändissä on hurmoksellisilla keikoilla avainasemassa ”energiapakkauksen” kaltaiset solistit ja soittajat. Nämä avainhenkilöt toimivat esimerkillään tunnelman ”myllyttäjinä”. He kommunikoivat yleisön kanssa ja sulautuvat yleisöön ollen yhtä heidän kanssaan. Tämäntapainen esiintyminen on niin ulospäin suuntautunutta kuin mahdollista ja se rohkaisee yleisöä irrottelemaan. Nämä esiintyjät ilmentävät musiikin luomaa tunnetta esiintymisellään ja kannustavat yleisöä laulamaan ja tanssimaan.

Yleisön laulattaminen napakasti kehottamalla tai mikrofonilla osoittamalla on osallistamiskeinoista yksi tehokkaimmista. Tämä vaatii jämää otetta ja palkitsee bändin useimmiten korviahuumaavana kuorolaulantana. Kappaleen kertosäettä voidaan laulattaa yleisölle pelkän bassorummun tahdissa. Tästä kun jättää bassorummunkin vielä pois, päästään yllättämään yleisö laulamasta ilman bändiä. Nämä tilanteet luovat kaivattua lepoa sykkeeseen. Yhteisöllisyys kasvaa yleisön keskuudessa ja bändi on päässyt vuorovaikuttamisen kliimaksiin. Kuumaan keikkaan tulee lyhyt viileä ja raikas tuulahdus ja taas on aika laittaa kappale koko painolla rullaamaan.

Flow-tilassa oleva artisti tai covermuusikko kanavoi energiaa puhtaimmillaan.

Tuukka Jurkka: *”Bändin tulisi näyttää olemuksellaan ja meiningillään esimerkkiä yleisölle. Ikään kuin antaa lupa juhlimiseen.”*

Solisti voi toimia hurmion tirehtöörinä ja bändi soittaa kappaleiden ohella yleisöä. Bändin huomattavassa yleisön olevan vastaanottavalla tuulella lisää se vettä myllyyn. Settilistasta kaivetaan esiin potpureita, joilla varmistetaan pidemmät kappaleet ilman taukoja. Pisimmät potpurit ovat 15 minuutin mittaisia ja niiden jatkuvasti kasvava tempo on omiaan huumamaan vauhdinnälkäisen yleisön. DJ:t soittavat keikoillaan kappaleita putkeen ilman taukoja ja tätä samaa tapaa hyödynnetään potpureissa.

Bändi pysyttelee jatkuvasti askeleen yleisön edellä johtaen sitä haluamaansa paikkaan. Potpurien yllättävät kappalevalinnat ja vaihdokset pitävät yleisön varpaillaan ja hereillä. Yleisö ei halua odotella bändiä vaan nauttii siitä, kun sitä viedään. Bändi toimii kuskin paikalla. Nämä yhteisölliset, koko keikkapaikkaa liikuttavat kovan intensiteetin keikat, jättävät useimpiin kuulijoihin positiivisen latauksen, joista he kertovat eteenpäin.

Myös hiljaisemmat ja pienemmät keikat voidaan toteuttaa samanlaista energiaa tavoitellen. Tuolloin yleisöä on vähemmän, äänenpaine huomattavasti matalampi ja soitettava ohjelmisto toisenlaista. Niin sanottu *meno* voidaan pitää rauhallisena, mutta samalla tuntuvana. Solisteille jää enemmän tilaa tulkita ja musiikin nyansseja saadaan esiin paremmin. Näissä tilanteissa soittimien monipuoliset saundit ja sovitukset pääsevät musiikkina parhaiten esille. Kovan intensiteetin keikoissa kokonaisuudesta ei välttämättä kerkeä erottamaan kaikkea, mutta rauhallisimmilla keikoilla aikaa jää havainnoinnille ja nautiskelulle. Muusikot ehtivät keskittymään joka nuottiin, kun taas menevimmillä keikoilla heidän täytyy oppia nauttimaan isommasta kokonaissaundista ja hartiavoimin tehtävästä fyysisestä työstä keikan eteen.

Aplodit ja hurraukset ovat yleisöön ladattuja positiivisia tunteita, jotka yleisö palauttaa bändille. Aplodien määrä voidaan rinnastaa suoraan yleisön vastaanottamaan energiaan. Bändin tulisi niin sanotusti mennä ääntä kohti.

Muusikot voivat keskittyä soittamaan soitintaan tiukimmalla mahdollisella tavalla yhteen bändin kanssa luoden edellytykset intensiiviselle esitykselle. Yhteissoiton voi hieroa lavalla jännitteiseksi jatkuvalla kuuntelulla ja tarkkaavaisuudella.

Toinen tapa energisoida keikkaa on ottaa visuaalisempaa roolia. Liikehdinnän, eleiden, tempujen ja muiden visuaalisten keinojen kautta toteutettava soitto- tai laulutyyli kiinnittää yleisön katseen. Visuaalisesti liikehtivät muusikot toimittavat edellä mainitun energiapakkauksen roolia ja antavat esimerkillään luvan irrotella.

Soittajien kannattaa kartoittaa itselleen luontevimmat tavat energisoida keikkaa. Kaiken pitäisi tapahtua luontevasti ja tästä syystä useimmiten hyvin energiset ja karismaattiset muusikot eivät ole joutuneet kertaakaan miettimään lavalla olemistaan. Heidän tarvitsee vain soittaa kappaleita ja koko keikkapaikan valtaa säkenöivä atmosfääri.

Emilia Vihanto kirjoittaa opinnäytetyössään (Vihanto 2019, 8):

”Itsevarma esiintyjä saa yleisön rentoutumaan, epävarma esiintyjä saa yleisön hermostumaan esiintyjän puolesta.”

Yleensä karismaattisimmat esiintyjät ovat heitä, jotka nauttivat esiintymisestä eniten. Rauhallisesti elehtivät muusikot saattavat nauttia keikasta yhtä paljon, mutta selvästi esiin pyrkivät esiintyjät tekevät luonnostaan itsestään yhden keikan kiintopisteistä.

5.2 Keikan flow

Kun hurmos tai muu haluttu intensiteetti on saavutettu, pyritään sitä ylläpitämään. Pitkät tauot kappaleiden välillä keskeyttävät meneillä olevan tunnelman hetkeksi. Tämä luo parhaimmillaan kaivatun tauon esimerkiksi kovan äänenpaineen keikoilla. Tauon jälkeen olisi hyvä, että seuraava kappale saataisiin viivyttämättä käyntiin, jotta yleisön hurmos ei latistuisi. Yleisö jaksaa taputtaa ja odottaa vain tietyn ajan, jonka jälkeen se siirtää huomion pois bändistä.

Lavalta käsin on nähtävissä pitkien taukojen tai selkeästi edellisestä kappaleesta poikkeavan kappalevalinnan johdosta ryhmittäin tanssilattialta poistuvia seurueita. On luonnollista, että coverkeikoilla yleisö saapuu ja poistuu tanssilattialta ajoittain. Yleisössä tapahtuu vaihtuvuutta, kun tarpeekseen tanssimisesta saaneet kuulijat siirtyvät baaritiskille tai tuoleille lepäämään. Täten ihmisten liikkuminen pois bändin vaikutusalueelta ei aina tarkoita huonoa esitystä.

5.3 Muusikon henkilökohtaisen vireystilan vaikutus keikan energiaan

Muusikoiden vireystilalla on usein vaikutus keikan onnistumiseen. Energisellä esityksellä on hyvät mahdollisuudet saavuttaa haluttu tulos. Toki joskus äärimmilleenkään virittäytyneet muusikot eivät saa keikkaa syttymään, vaikka mahdollisuudet olisivatkin olemassa. Olen myös havainnut, että muusikoiden ollessa keskimäärin selvästi väsyneitä ja innottomia, ei keikka ole koskaan ollut erittäin hyvä kokonaiskokemus.

Voisiko siis olla, että yleisöllä voi olla keikalla korkeintaan yhtä mukavaa tai energinen olo, kuin bändin jäsenillä keskimäärin? Väsyneet ja innottomat muusikot voivat toki hoitaa osuutensa teknisesti moitteettomasti, mutta väsymyksen tuoma läsnäolon puute huokuu esitykseen ja yleisö aistii tämän tietoisesti tai tiedostamattaan.

5.4 Muusikon fyysisen olon vaikutus keikan energiaan

Ihmisillä on luontainen pyrkimys tehdä fyysisesti mukavia asioita ja liikkua fyysisesti mukavalla tavalla. Istuessamme korjaamme asentoa, jos nykyinen asentomme alkaa puuduttamaan ja kävelemme nopeasti tai hitaasti riippuen sen hetken fiiliksestä (tai kiireestä).

Lavalla esiintyminen ja instrumenttien soitto on erittäin fyysistä työtä. En tarkoita tässä kohtaa kestävyyskuntoa tai voimaa vaativaa työtä (vaikka monet soittimet ja genret niitä vaativatkin), vaan pikemminkin instrumenttien konkreettista käsityömäisyyttä. Pyrimme soittaessamme luontaisesti hyvään fyysiseen tuntemukseen. Hakeudumme soittamaan ja laulamaan niin kuin fyysisesti hyvältä tuntuu. Pysymme mukavuusalueen ulkopuolella, etenkin keikoilla, vain lyhyitä aikoja mm. siksi, että pitkittynyt epämukavuus kuluttaa voimat, kestävyuden, rentouden ja energian nopeasti loppuun.

Esimerkiksi nopeat ja hyvällä napakkuudella sekä artikulaatiolla soitetut kitarasoolot ovat asiaa harjoitelleelle kitaristille fyysisesti helppoja ja vaivattomia. Näitä sooloja harjoittelemattomalle kitaristille samanlaisten soolojen soitto olisi fyysisesti tuskaista ja monilta osin mahdotonta. Kuulijoiden kokemus olisi myös tuskainen.

Koettelemme mukavuusalueen rajoja harjoitusolosuhteissa, mutta keikalla teemme sitä vain harvoin ja lyhyissä pätkissä. Laulajan pitkittynyt epämukavuusalueella laulaminen polttaa keikalla äänen nopeasti loppuun. Rumpali soittaa soittimen fyysisestä luonteesta johtuen mieluiten itselleen hyvältä tuntuulla tavalla. Esimerkiksi hihat-symbaaleihin yhdellä kädellä (toinen käsi soittaa virvelirumpua) soitettu 1/16-komppi Jari Sillanpään kappaleessa *Oot Täydellinen* kuluttaa tätä harjoittelemattoman rumpalin voimat ja rentouden loppuun ennen kappaleen puoliväliä. Hänen koko kehossaan tuntuisi tarpeetonta puristamista. Tässä tapauksessa nähdään tavallisesti rumpalin soittavan sama komppi kahdella kädellä hihat-symbaaleihin. Hän pyrkii rentouteen ja toisella rumpalilla rento soittotapa on erilainen kuin toisella.

Ammattitaitoisen muusikon on mahdollista toteuttaa mukavuusalueen ja osaamisalueen rajamailla tapahtuvia tekniikoita ja tyylejä. Näitä tavataan yleensä vain lyhyinä pätkinä ja keskimäärin muusikot pysyttelevät fyysisesti hyvältä tuntuvalla alueella.

Pitkittynyt jäykkyys ja epämukavuus keikalla väkinäistää esitystä. Muusikoiden tulisi haastaa omaa tekniikkaansa harjoitellessa ja lisätä tietämystä näiltä epämukavuusalueilta leventääkseen sanavarastoaan ja työkaluarsenaaliaan. Kaikkien ei tarvitse osata kaikkea, mutta laajentunut osaamisalue helpottaa eteen tulevia kaikenkirjavia tilanteita. Jälleen ytimessä on mahdollisimman hyvän energian aikaansaaminen keikalle.

Jokainen instrumentti vaatii soittajaltaan koko kehon panosta äänen tuottamisessa. Instrumenttien fyysisistä ominaisista saataisiin pitkä lista, joten tässä vain muutamia esimerkkejä:

- rumpali käyttää kaikkia neljää raajaansa, ja hakee tuen ryhdilleen keskikehosta
- kitaristi soittaa käsillään, käyttää pedaaleja jaloillaan sekä tukeutuu myöskin jalkojensa varaan. Hän kantaa soittimensa hartioillaan
- kosketinsoittaja pitää ryhtinsä hyvänä koko kehollaan, joko istuma-asennossa tai seisten
- laulaja käyttää koko kehoaan äänenmuodostukseen
- basistin sormien iho joutuu koetukselle pitkällä keikkareissuilla suuren soittomäärän johdosta. Pitkään soittamatta ollut basisti saattaa kohdata ongelmia sormien ihon rikkoutuessa

Näiden soitinkohtaisten fyysisten ominaispiirteiden lisäksi muusikot liikkuvat lavalla. Muusikoiden tulisi kehittää omaa soittoa, instrumenttia ja tapansa liikkua mahdollisimman mukavaksi, jotta työssä jaksamisen edellytykset paranevat. Päästään positiiviseen kierteeseen, jossa ergonomia lisää muusikoiden energiaa ja valppautta, mikä taas lisää esityksen mukaansatempaavuutta. Muusikot motivoituvat hyvästä fyysisestä olostaan ja panostavat mm. yleisönlukuun, reagointiin ja soiton reippauteen enemmän. Hyvinvointi lavalla säteilee yleisöön ja positiivinen vuoropuhelu lisää tuulta esityksen purjeisiin.

5.5 Muusikon henkisen olon ja motivaation vaikutus keikan energiaan

Muusikoiden henkistä oloa on käsitelty mm. suorituspainneiden ja taiteilijoiden

ahdistuneisuuden osalta useissa keskusteluissa. Tässä kohtaa rajaan oman tarkasteluni motivaation positiivisesta vaikutuksesta keikan energiaan.

Bändin jäsenten tulisi olla motivoituneita soittamaan ja mahdollisuuksien mukaan viettämään aikaa yhdessä. Hyvä henkilökemia on suuressa roolissa keikan energiaa rakennettaessa. Coverbändeissä tavataan nähdä hyvin keskenään toimeentulevia henkilöitä, sillä usein bändin jäsenet ovat valikoituneet pääasiassa kaveruuden ja yhteisten kiinnostuksen kohteiden kautta. Yhdessä tekeminen on muovannut kaikkien soittotaitoa ja yhteisointia, joka ei välttämättä alussa ole ollut vielä kaikista tärkein kriteeri. Hyvässä porukassa kaikki ovat motivoituneita harjoittelemaan omaa instrumenttiaan ja panostamaan keikkojen kokonaisvaltaiseen onnistumiseen. Tämä helpottaa työskentelyä etenkin silloin, kun keikkoja soitetaan viikottain ja halutaan saavuttaa hyvä keikka joka kerralla. Mahdolliset bändin sisäiset ristiriidat olisi selvitettävä hyvissä ajoin ennen lavalle nousemista.

Nimenomaan selkeät yhteiset tavoitteet pitävät bändejä pisimpään kasassa. Vaikeudet alkavat usein silloin, kun ollaan eri mieltä siitä, mitä haetaan. Vaikka kaikki yrittäisivät parhaansa, mutta maali on kaikilla eri, heikkenee yhteistyön vaikuttavuus ja keikkojen energia. Tästä syystä coverbändissä kannattaa pyrkiä motivoitumaan yleisön hyvästä tunnelmasta. Vaikka soitettavat kappaleet eivät olisikaan juuri sillä hetkellä muusikoille mieluisimpia, saattavat ne liikuttaa yleisöä parhaiten.

Voidaan ajatella, että keikalle lähtöä ja itse keikalla soittamista motivoivat kunakin hetkenä osittain eri asiat. Keikalle lähtö ja koko bändin organisointi saa kipinänsä yleensä myös rahan tienaamisesta. Vaikka muusikot soittavat useimmiten rakkaudesta lajiin, on bändin uran pitkittyessä tienesteillä vuosi vuodelta enemmän merkitystä. Rahan tienaaminen mahdollistaa bändille enemmän aikaa ja energiaa keikkoihin keskittymiseen, kun päivätöissä ei tarvitse niin usein käydä. Tämä lisää taas keikan energiaa, kun kaikki soittajat eivät ole työviikon uuvuttamia.

Kun keikkapaikalle on pitkän ajomatkan jälkeen päästy, *soundcheck* huolellisesti hoidettu ja hotellihuoneessa keikkaa vielä monta tuntia odotettu, on lavalle astumisen aika. Tässä vaiheessa muusikon kasvoilta loistavaan motivaatioon vaikuttavat osin eri asiat, kun vielä aikaisemmin päivällä pakettiautossa istuttaessa. Huippuunsa motivoitunut bändi säteilee yleisöön ja yleisön on mahdollista antautua musiikin vietäväksi.

Bändin soittamat kappaleet ovat muusikoille joko mieluisia, neutraaleja tai vähemmän miellyttäviä. Tärkeintä on asennoitua jokaiseen kappaleeseen pieteetillä ja soittaa omat osuudet joka kerta musiikkiin keskittyen. Settilistaan vakiintuu usein kappaleita, jotka ovat joka tavalla mieluisia; niitä on mukava soittaa ja ne uppoavat yleisöön takuuvarmasti.

Jotkut kappaleet saattavat kuitenkin olla yhden tai useamman muusikon mielestä mitäänsanomattomia, turhia, huonoja tai tuskaisia esittää. Etenkin, jos jonkun kappaleen osuudet ovat jollekin muusikoista teknisesti liian haastavia tai raskaita, tulisi bändin miettiä kyseisen kappaleen pudottamista pois settilistasta. Bändiä motivoi siis vaivattomasti esitettävien sekä yleisöä vaivattomasti viihdyttävien kappaleiden soitto. Tällä tavoin toimiessa keikassa on rentoa helppouden tuntua (mikä tosin on omiaan tylsyttämään bändin muuntautumiskykyä pitkittyessään).

Ammattitaitoinen bändi osaa sovittaa kappaleita ja osuuksia lennosta. Tämä virkistää tavalliseen tapaan soitettuja versioita ja lisää soittajien motivaatiota. Bändi voi sovittaa kappaleen tai sen osan uudelleen, menettämättä alkuperäisen kappaleen tunnistettavuutta. Tärkeintä on olla rikkomatta alkuperäisen sovituksen mukaansatempaavuutta ja pyrkiä päinvastoin lisäämään kappaleen energiaa.

Soittajat voivat improvisoida sooloja, komppeja, riffejä ja jopa melodioita, mikäli itsevarmuutta ja taitoa riittää. Tässä on käytävä hiuksenhienoa rajaa pitkin täydellisen onnistumisen ja yli menneen mauttomuuden välillä. Ytimessä on kokonaisuuden raikastaminen ja energian lisääminen muusikon itsensä viihdyttämisen sijasta. Improvisoimalla muusikot voivat herätellä itseään ja toisiaan, jos kappaleen energia vaikuttaa pysyvän paikoillaan. Tämä vaatii tyylitietoisuutta ja luottamusta bändikavereiden horjumattomuuteen.

Beatwavella on tapana sovittaa esimerkiksi meneviä eurodance-hittejä alkuperäistä nopeammiksi ja raskaammiksi. Alkuperäiset kappaleet rakentuvat konepohjaisille kompeille ja syntetisaattoreille. Beatwavella on käytössään tavallisesti akustinen rumpusetti, sähkökitara, sähkö- tai synabasso, syntetisaattori ja 2-4 laulajaa. Näillä soittimilla livenä soitettuna kappale kuulostaa hyvin erilaiselta verrattuna alkuperäiseen. Tämä ei kuitenkaan vähennä kappaleen vetovoimaa keikalla, päinvastoin. Luomme

kitaralla/kitaroilla leveän massan, jonka päälle iskevämmät soittimet levittäytyvät. Kitaroiden luoma matto tuo sovitukseen raskautta ja liimaa. Rummut piiskaavat sopivasti nokillaan olevaa hihat-komppia ja basso soittaa niin isolla saundilla takapotkuja kuin mahdollista. Tämän päälle syntetisaattorimelodiat ja mahdollisesti mattomainen saundi sekä laulut.

Ääninäyte 1:

<https://soundcloud.com/oskari-niemi-639070227/beatwave-dance-potpuri/s-3kzunUhELfc>

Tämäkaltainen sovitus on sekä bändille, että yleisölle mieluinen. Muusikot saavat soittaa kappaleen konkreettisilla soittimilla kone-looppien sijaan, laulaja saa laulaa korkealta ja kovaa ja yleisö nauttii täyteläisestä äänivallista sekä reippaasta temposta. Suurin osa paikallaolijoista pääsee hurmukseen ja bändi saa jälleen hyvää palautetta asiakkailta.

Ääninäyte 2:

<https://soundcloud.com/oskari-niemi-639070227/beatwave-aint-no-sunshine/s-RAjIXmXDKWp>

Tässä sovituksessa on huomioita herkempi dynamiikka ja aistikkaampi tulkinta. Bändi pitää kappaleen tanssittavana ja tyylinmukaisena, mutta viljelee mukaan improvisointia ja väriä lisääviä koukkuja.

Nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että soittajat voivat viihdyttää itseään ja kanssamuusikoita improvisoimalla, jos se palvelee kokonaisuutta. Koskaan ei tulisi poiketa kokonaisuutta palvelevalta tieltä, vaan tähdätä kaikki soitto aina yleisölle. Viihtyvä yleisö motivoi bändiä ja positiivisuuden kierre on valmis. Keikkapaikat ja yleisömäärät vaikuttavat kulloinkin käsillä olevan keikan lataukseen. Bilebändit voivat saada kohdalleen parhaimmillaan jopa tuhatpäisen yleisön. Keikkapaikan ollessa iso, yleisöä paljon paikalla ja miksauksen ollessa täyteläinen on odotettavissa korkean intensiteetin keikka. Suuri yleisö tarvitsee viihtyäkseen suuren saundin ja suuret eleet.

Päinvastoin keikkapaikan ollessa hyvin pieni ja yleisön ollessa harvalukuinen on keikasta odotettavissa keskimäärin pienempieleinen esitys. Tämä ei tarkoita intensiteetin laskua, sillä intensiteetti voidaan viedä kattoon pienemmilläkin eleillä.

Usein pienemmässä paikassa tila saadaan täytettyä vähäeleisimmillä keinoilla kuin isossa. Jotkin bändit eivät anna minkään ulkopuolisten olosuhteiden vaikuttaa esitykseen. Tuolloin bändin konseptina toimii aina sama esitys.

5.6 Lepo

Jos ajatellaan muusikon hypoteettisesti soittavan vuoden jokaisena viikonloppuna kaksi keikkaa, perjantaisin ja lauantaisin, kertyy hänelle n. 104 keikkaa vuosittain. Kolme päivää viikossa kuluu muusikoilta usein esimerkiksi muussa työssä, instrumenttia opettaen, instrumenttia harjoitellen, musiikkia säveltäen, musiikkia tuottaen, bändin kanssa harjoitellen tai opiskellen. Tällöin muusikon on oikeutettua pitää esimerkiksi kahtena päivänä viikossa lepopäivä. Tämänkaltainen latautuminen paitsi helpottaa pitkän uran läpi jaksamista, antaa myös jokaviikonloppuisille keikoille niiden vaatiman energian.

Vaikka muusikko pystyisikin työskentelemään keikkojen ulkopuolella päivätyökseen viitenä päivänä viikossa maanantaista perjantaihin ja sen lisäksi soittamaan keikat aina perjantaisin ja lauantaisin, olisi tämänkaltaisen elämänrytmin pitkittyessä jaksamisen ylläpitäminen haasteellista. Sunnuntaita on vaikea pyhittää kokonaan vapaapäiväksi, jos silloin on liikuttava esimerkiksi Joensuusta yökerhokeikalta Helsinkiin neljän tunnin yöunien jälkeen.

On luonnollista, että päivätyökseen keikkoja soittava muusikko motivoituu genererajoista riippumatta eniten niistä keikoista, joista maksetaan rahaa. Tämän alkaa huomata uran edetessä suurimmaksi osaksi siksi, että keikoista saatu palkka tarkoittaa sitä, että viikossa voi pitää useamman vapaapäivän. Nämä lepopäivät auttavat jaksamaan seuraavalla keikalla paremmin ja esitykset voivat suuremmalla todennäköisyydellä saada osakseen positiivista palautetta.

On tietysti instrumenttikohtaisia eroja siinä, kuinka paljon energiaa keikkojen soittaminen vaatii. Myös monet muut asiat kuten elämäntavat, unirytmii, ruokailu- ja liikuntatottumukset sekä elämän tuomat muut haasteet vaikuttavat kunkin muusikon silloiseen kykyyn antaa energiaa keikoilla.

6 Grooven sweet spot

Sweet spot eli vapaasti suomennettuna ihannepesti, tarkoittaa grooven kohdalla sellaista tapaa soittaa yhdessä bändinä, jolloin kappaleen energia, kappaleen tempo, grooven tiukkuus ja soittimien saundit ovat kaikki parhaimmillaan. Coverbändin kohdalla tämä tarkoittaa mahdollisimman suuren yleisöjoukon aktivoivaa soittotapaa. Aktivointi näkyy yleisössä yleensä tanssimisena ja metelin pitämisenä, mutta rauhallisilla keikoilla myös paikallaan nauttivien yleisön edustajien hyvänä olona.

6.1 Kuinka soittaa kappale eri tilanteissa?

Riippuen bändin työtavoista ja kulloinkin vallitsevista olosuhteista voi se käydä keskustelua soitettavien kappaleiden esitystyylistä keskenään, tilaajan kanssa tai yleisön kanssa. Bändi voi sopia joko kaikkien tai tiettyjen kappaleiden esitettävän aina samalla tavalla huomioiden esimerkiksi rakenne, fraseeraus, groove, dynamiikka, tempo ja soolot.

Toisena tapana bändi voi sopia, että kappaleista esitetään tunnelmaa aistien joka kerta tilannekohtainen versio. Tässä tapauksessa reagoidaan esimerkiksi:

1. **Dynamiikalla** yleisön määrään. Harvalukuinen yleisö ottaa usein mieluummin vastaan äänenpaineeltaan hiljaisemman esityksen. Harvalukuinen yleisö pitää vähemmän meteliä sekä *dempaa* soittotilaa isoa joukkoa vähemmän. Demppamisella tarkoitetaan äänenvaimennusta hiljaisemmalle tai vähemmän kaikuvalla tasolle. Tarpeettoman kovääninen esitys ei usein tuo lisäarvoa väkimäärältään pienelle yleisölle.
2. **Rakenteella** kappaletta pidentäen tai lyhentäen. Bändi voi havaita kappaletta soitettaessa sen saavan esimerkiksi erittäin positiivisen vastaanoton. Tällöin bändi voi venyttää kappaleen rakennetta luoden sille pitemmän keston. Kenties tanssijat ovat päässeet tanssilattialle vasta kappaleen puolivälissä ja tällöin voisi olla paikallaan venyttää sooloa tai kerrata viimeinen kertosäe ylimääräisen kerran. Bändi voi myös lyhentää kappaletta havaitessaan sen kaikuvan kuuroille korville tai olevan muuten tilannekohtaisesti väärä kappalevalinta. Tällaista sattuu useimmiten silloin kun bändi tunnustelee yleisön tunnelmaa ja testaa eri genrejen vaikutusta yleisöön. Bändi voi kommunikoida keskenään talk-back-mikrofoneilla ja yksi soittajista voi johtaa kappaleen rakenteen haluamaansa osaan puhumalla bändille kesken kappaleen. Kaikkea kommunikointia ei tarvitse tehdä soittimilla ja eleillä, vaan suoraa verbaalista ohjeistusta kanssamuusikoiden monitoreihin voidaan hyödyntää. Näin toimiessa saadaan esimerkiksi tuuraajille muistutettua kimuranteista rakenteista tai versioitua koko bändillä kappaleen rakenne uudelleen.

3. **Tempolla** ottaen huomioon keikan kellonaika, yleisön ikäjakauma, setin muut kappaleet ja kappaleen funktio setissä. Bändi voi määrittää kappaleelle tempon, joka on mitattu metronomilla ja soitetaan klikkiin. Niin sovittaessa kappale soitetaan tilanteesta riippumatta aina samaan klikkiin. Lähtökohtaisesti kappaleen alkuperäinen säveltäjä sekä tuottaja ovat määrittäneet kappaleelle sopivan tempon. Miksi tätä tempoa tulisi koskaan muuttaa livetilanteessa? Sitä muutetaan silloin kun kappaleesta tehdään jokin versio.

Esimerkiksi listahiteistä kuulee yökerhoissa DJ:n soittamia klubiremixejä. Ne ovat usein alkuperäistä nopeampia tempoltaan ja muutoin tanssittavaa rytmiä korostavia. DJ voi myös nopeuttaa tai hidastaa kappaleita bändin tavoin. Näitä klubiremixejä tulee muusikkona toimiessa kuultua bändin yökerhokeikkojen jälkeen. Soittimia pakatessa DJ soittaa tuntuvalta äänenpaineella ja nämä hetket ovat hyviä yleisön reagoinnin tarkkailuun. Klubiremixeistä on hyvä ottaa oppia hurmoksellisia bändikeikkoja suunnitellessa.

Bändi voi tilannekohtaisesti esittää kappaleen myös hitaampana, jos se näkee yleisön energiatasojen olevan sillä tavoin toimiessa paremmin yhteydessä bändin kanssa.

Useimmat kappaleet esitetään ilman metronomia ja tällöin bändin tulisi aistia soittopaikan tunnelmaa herkästi. Kuten kaikissa asioissa, myös musiikissa on löydettävissä paras mahdollinen tapa toimia, vaikka sen mittaaminen on erittäin haasteellista. Keikoilla paras mahdollinen tapa esittää kappale on se, joka luo eniten energiaa yleisöön keskimäärin. Yksittäinen yleisön edustaja tai soittaja voi kokea tempon tai grooven olevan tilanteessa väärä tai vain lähellä ihanteellista. Kuitenkin se tempo tai groove, joka saa isoimman yleisömäärän nauttimaan, on käytännössä katsottuna paras käsillä olevassa tilanteessa. Mitä isompi yleisömäärä nauttii keikasta, sitä isompi todennäköisyys on saada siitä positiivista palautetta.

Tilannekohtaisesti voidaan tempoa hienovaraisesti tai reilusti muuttamalla saada aikaan jännitettä ja energiaa, jota kontrolloimalla ammattitaitoinen bändi saavuttaa kappaleen tai keikan kliimaksin. Myös hitaita kappaleita voidaan esimerkiksi hidastaa ja venyttää kuminauhan tavoin.

Klubeilla soitettavasta elektronisesta musiikista voidaan ottaa vertailukohta live-bändin tempojen käsittelyyn korkean intensiteetin keikoilla. DJ aloittaa illan esimerkiksi klo 22.00 ja soittaa keskitempoista disco- sekä klubimusiikkia. Klo 03.00 DJ on usein siirtynyt nopeatempoiseen klubimusiikkiin ja näin ollen nostanut musiikin tempoa hiljalleen illan aikana.

Karkeasti yleistäen mitä myöhemmäksi ilta etenee, sitä tuntuvampi on yleisön humalatila. Joko musiikista tai alkoholista humaltunut yleisö alkaa myös iltaa pitkin väsyä ja nopeampitempoinen musiikki antaa kaivatun energian. Yleisön liikuttaminen vaatii siis enemmän energiaa illan loppupuoliskolla, kun alkupuoliskolla.

Kuten ihmiset luonnostaan kulttuurirajojen yli tunnistavat mollin surulliseksi ja duurin iloiseksi, tunnistavat he myös tempon vaikutuksen musiikin tunnelmaan. Nopeampi musiikki mielletään iloiseksi ja mieltäylentäväksi. (Ball 2010, 268)

4. **Tyylilajin** vaihtamisella. Lähes minkä tahansa kappaleen voi siirtää eri tyyliin, mikäli bändi ja yleisö kestävät kappaleen radikaalin muuttamisen. Kappaleet toimivat yleisöön monenlaisina versioina monissa eri tyyliin. Suomenkielisissä kappaleissa suomalaiselle yleisölle tärkeää on tutut kappaleet ja niiden tutut sanoitukset. Sama pätee ulkomaalaisiin kappaleisiin, tosin sanoitusten ollessa tietyissä tilanteissa pienemmässä roolissa. Näitä kappaleita voi siirtää alkuperäisestä esim. pop-versiosta countryksi tai jazziksi tilannekohtaisesti. Jos kyseessä on hiljainen ilta laivalla, saattaa esimerkiksi:
- A. Alkuperäinen nopea ysäriytylinen konebiitteihin pohjautuva Aikakoneen *Odota* toimia foxina.
  - B. Ellie Gouldingin *Burn* toimia bossanovana.
  - C. Iron Maidenin *Aces High* toimia countryna.

Näissä tilanteissa bändi voi katsoa, että paritanssimusiikkia on ohjelmistossa vain puolen setin verran, vaikka tanssilattialla tilausta olisi kolmelle setille. Kappaleiden uudelleenversioinnilla saatetaan pelastaa ilta.

Käytännössä näin radikaaleja tyyliin vaihtamista toiseen versiointia tarvitaan vain harvoin, mutta sitä kannattaa pitää yhtenä työkaluista onnistunutta keikkaa tavoitellessa. Lähtökohtaisesti pyritään jälleen miellyttämään mahdollisimman suurta ihmisjoukkoa. Jos bändiltä on tilattu yksityisjuhliin yksi setti paritansseja sekä kaksi settiä ysärihittejä, mutta soittotilassa oleilee koko illan pelkästään paritansseja toivovia ihmisiä, voi olla paikallaan esittää suunniteltua enemmän paritansseja. Bändi voi muuttaa linjaansa nopeasti, jos juhlien onnistuminen sitä vaatii.

5. **Grooven tai fraseerauksen** muutoksella. Muusikot yleensä hakevat instrumenteillaan sopivaa paikkaa grooven sisällä. Kokonaisuutta tarkasti kuunnellen ja yleisön reagoitua tarkkaillen muusikot voivat vaikuttaa kappaleen jännitteeseen soittamalla esimerkiksi nokittaen tai *laidbackisti*. Soittamalla huomattavan taakse, muusikko voi vihjata muulle bändille näkevänsä tarpeelliseksi rauhoittaa yleisgroovea tai jopa hidastaa tempoa pienissä määrin. Taitavasti toteutettu hienoinen nokittaminen tai ajaminen saattaa tuoda kappaleelle kaivatun piristysruiskeen. Vaikka tempon nousua ei haettaisikaan, saattaa kohonnut energia jopa tuntua kiihtyvältä tempolta. Parhaimmillaan bändi pystyy luomaan lähes vuoristoratamaisia tuntemuksia yleisölle pelkällä fraseerauksella muuttamatta tempoa. Usein instrumenttikohtaisia selviä poikkeuksia groovesta voidaan pitää kuitenkin tyylikeinoina ja yksittäisinä huomioina isomman yhteisen muutoksen hakemisen sijasta.

Avoin dialogi bändin sisällä kappaleiden soittotavasta rakentaa samanmielistä henkeä bändiin. Usein kommunikointi johtaa epäselvyyksiin ja ristiriitaisiin tavoitteisiin. Mikäli bändin tavoite keikalle on selkeä ja kaikki tietävät sen, on yhteen hiileen puhaltaminen helpompaa. Yhdessä voidaan aistia keikkapaikan tunnelmaa ja tilaajan odotuksia. Näitä peilaamalla bändi pystyy toteuttamaan juuri halutun meiningin ja voi halutessaan muokata edellä mainituilla tavoilla kappaleita. Mitä kauemmin bändi

soittaa yhdessä, sitä helpompaa sen on hienosäätää soittoaan yhdessä mietittyyn suuntaan. Pitkään yhdessä soittaminen myös yhdentää bändin keskinäistä kemiaa, jolloin joka tilanteessa on mahdollista toteuttaa kulloinkin paras mahdollinen versio käsillä olevasta kappaleesta. Muusikot tietävät silloin keskustelemattakin, mikä tällä kertaa toimii varmimmin. Pitkään yhdessä soittanut kokoonpano on todennäköisesti kasvanut siinä määrin yhteen, että musiikilliset mieltymykset ovat lähentyneet soittajien kesken. Jos bändissä olisi pitkittynyttä jyrkkää erimielisyyttä työskentelytavoista, olisi siinä luultavimmin vaihtunut jo useita soittajia.

6.2 Yleisönluku kappaleiden soittotavan näkökulmasta

Olisi hyvä päästä tasapainoon sen kanssa, mitkä tavoitteet laitetaan etusijalle keikkaa soittaessa. Tässä kohtaa bändi joutuu aistimaan herkästi toistensa ja yleisön tunteita päästäkseen täydelliseen tasapainoon energian kiertämisen maksimoimiseksi.

Onko tärkeimpänä yleisön tunnelma ja positiivinen reagointi vai muusikoiden omat tuntemukset ja preferenssit esimerkiksi kappaleista, groovesta tai dynamiikasta?

Jos liiallinen mukavuudenhalu iskee bändiin, saattaa se jättää keikastaan tietynlaista terävyyttä pois. Tuolloin yleisön on mukauduttava bändin tarjoamaan grooveen; tässä tapauksessa esimerkiksi yleisön menohaluja rauhallisempaan poljentoon. Keikka saattaa toimia tuolloinkin hyvin, mutta usein täyteen potentiaaliinsa noustakseen bändin tulisi aistia yleisön ”juhlatunnelmaa” ja laitettava omaa harkintaa käyttäen isompaa vaihdetta silmään. Tässä tapauksessa bändi voi joutua hetkellisesti ulos mukavuusalueeltaan fyysisesti laittaessaan enemmän painetta instrumenttiinsa. Onnistuessaan tällainen pieni kierrosten nostaminen vie juhlat uudelle tasolle ja yleisön energisyys nostaa bändin energiaa entisestään.

Myös aika ajoin törmää tilanteeseen, jossa bändi pyrkii kovalla energialla sytyttämään unisen yleisön. Jos kyse on päiväkeikasta vaikkapa laivalla tai kahvilassa, voi olla parempi laskea sykettä, tempoa ja dynamiikkaa yleisön tunnelman tuntumaan. Kuitenkin tulisi aina pysyä mieltäylentävässä ja yleisöä sopivasti aktivoivassa sykkeessä. Näissä tilanteissa bändi voi päättää, että nyt vain soitetaan hyviä kappaleita ja yleisö kuuntelee rauhallisesti penkeissään. Jälleen avainasemassa on herkkä tilanteen analysointi ja reagointi.

6.3 ”Kuulijan vastuu”

Coverkeikoissa pätee viihdyttämisen näkökulmasta osittain eri lainalaisuudet kuin artistien keikoissa.

Jere Mäntykangas, Beatwavessa ajoittain tuuraava kitaristi:

”Usein ajatellaan, että on yleisön homma tai vastuu pitää hauskaa ja nauttia. Todellisuudessa coverbändi kuitenkin tekee kaikkensa aktivoitakseen ja kannustaakseen yleisöä irroitteluun. Avainasemassa on reagointi sekä myötäily ja toisaalta yleisön karkärs haastaminen. Hyvät juhlat ovat kuin kappale. Mukana on kiihtyvää vaaran tunnetta. Yhtenä esimerkkinä Earth, Wind and Firen *September*, jonka lopussa tempo on kiihtynyt kappaleen alkuun verrattuna. *Intensiivisimmässä keikoissa* on vaaran tunnetta; tippuuko kissa jaloilleen?”

Covermuusikoiden kannattaa laittaa yleisön hyvinvointi etusijalle ja sitä kautta saavuttaa myös itselleen hyvää oloa. Muusikot voivat oppia nauttimaan siitä, että yleisö nauttii, vaikka ohjelmisto ei olisikaan kaikista mieluisinta soitettavaa. Näin toimittaessa positiivinen palaute kannustaa bändiä jatkamaan ja laajentamaan toimintaansa. Seuraa hyvässä tapauksessa lisää keikkoja ja keikkojen kautta bändin soundi ja ohjelmisto kehittyvät. Jos kaiken lisäksi muusikoiden motivaatiosta ja hyvinvoinnista pidetään huolta, voidaan näin toimiessa saavuttaa pitkät toimintaedellytykset.

7 Instrumentin hallinta

Soittimien ja laulun tekninen hallinta antaa mahdollisuuden säädellä soittotapaa melko vapaasti. Muusikko voi silloin soittaa kappaletta haluamallaan tavalla grooveen ja soundiin keskittyen. Katseen voi irrottaa soittimesta ja keskittyä nauttimaan esityksestä. Muusikko voi tällöin nähdä koko salin ja analysoida kokonaisuutta.

Monesti törmätään tilanteeseen, jossa kappaleen alkuperäisäänityksessä on monimutkaisia riffejä ja kompeja sekä täyteläisiä lauluharmonioita. On huomattava, että coverbändi voi esittää kappaleesta instrumentaatioltaan ja soitoltaan riisutumman version. Alkuperäinen äänite on kasattu studiossa kaikessa rauhassa päällekkäisäänityksin, mutta coverbändillä on käytössään vain esimerkiksi neljä soitinta sekä muutama laulaja.

Jokainen muusikko versioi instrumentillaan tarvittaessa kompromissin alkuperäisestä instrumenttiraidasta. Ytimessä on yleisölle tutut kappaleet, joten ne menevät kaupaksi, vaikka kitarariffi tai bassokuvio ei olisikaan sataprosenttisesti alkuperäinen. Kappaleen kulkevuuden nimissä rumpali voi olla toteuttamatta kaikkia perkussioelementtejä ja keskittyä vahvan kompin pitämiseen. Jos bändi ottaa esimerkiksi yleisön pyynnöstä nopeasti haltuun useita kappaleita, on niistä käytännössä aina toteutettava riisutummat versiot. Hittikappaleiden taika perustuu juuri tähän, että ne toimivat vaikka vain laulaen ja akustisella kitaralla sointuja harjaten.

On huomattava, että ylipäätään aina olisi pyrittävä kunnioittamaan sävellystä ja soittamaan kappaleiden osat niin kuin ne on sävelletty. Coverbändin toiminnassa tulee usein kuitenkin vastaan tilanteita, joissa on yleisen hyödyn nimissä parempi toteuttaa käsillä oleva kappale yksinkertaistettuna, kuin olla soittamatta sitä lainkaan. Tämä toteutuu silloin, kun kappaletta todella toivotaan suuren joukon toimesta ja sen esittäminen parantaa keikkaa merkittävästi.

Käyttökelpoisia taitoja instrumentista riippumatta keikkatilanteissa on mm:

- äänenpaineen eli dynamiikan hallinta aina hyvä saundi ja artikulaatio säilyttäen
- tekniikan rentous antaen mahdollisuuden soittaa pitkiä aikoja väsymättä
- kyky pyytää ääniteknikolta tai luoda itse itselleen hyvä *monitorointi* eli kuuntelu.

Itsensä ja muiden muusikoiden kuuleminen keikalla hyvin antaa huomattavasti lisää mahdollisuuksia säädellä omaa ja koko bändin soittoa

7.1 Ohjelmiston hallinta

Kappaleiden perinpohjainen osaaminen antaa tilaa kokonaisuuteen keskittymiselle. Joskus muusikko joutuu muistelemaan kappaleen rakennetta tai hän kuulee sen ensimmäisen kerran soittaessaan. Mitä paremmin kappaleet on harjoiteltu, sitä enemmän muusikko pystyy antamaan kappaleen tulkinnalle energiaansa. Myös yllättävät rakennemuutokset, kun kappaleesta tehdäänkin uudenlainen versio keikalla, on helpompi hallita, kun tiedetään varmuudella, mihin osaan seuraavaksi mennään. Kappaleen osaaminen siis mahdollistaa monet eri tavat soittaa sitä, vaikka useimmiten pidättäytyään alkuperäisessä esittämistavassa.

Toisinaan jollekin soittajista osuu tilanne, että käyntiin lasketaan kappale, jota hän ei ole koskaan kuullut. Tässä kohtaa muusikkotermein ”vedetään uikkarit jalkaan” ja uidaan muun bändin mukana kappale maaliin. Ammattitaitoiset soittajat selviävät tästä tilanteesta kunnialla muuta bändiä seuraten, ja parhaimmassa tapauksessa tästä yllätyskappaleesta muodostuu bändiä viihdyttävä seikkailu.

8 Bändisaundi, soittotila ja soundcheck

Bändin tulee tarkastella **soittotilaa** ja sen akustiikkaa ja arvioitava sen tarjoamia mahdollisuuksia sekä haasteita. Tämä tehdään mahdollisimman hyvän saundin saamiseksi ja sitä kautta parhaiten yleisöä tyydyttäväksi. Näin ollen soundcheck muodostuu *yhdeksi keikan tärkeimmistä tapahtumista*. Tuolloin bändi ja miksaaja, joka saattaa olla yksi lavalla soittavista muusikoista, saavat tilan akustiikan haltuun.

Bändi on yhdessä miksaajan kanssa vastuussa saundista. Soittajien tulisi mahdollisuuksien mukaan avittaa miksaajaa tarkkailemalla oman instrumentin äänenpainetta, saundia, erottelevuutta, *attackia* ja fraseerausta. Kaikki nämä asiat vaikuttavat siihen, kuinka helppoa bändin miksaaminen on. Soundcheckissä tulisi kokeilla ohjelmiston dynaamisia ääripäitä. Hiljaiset, keskikovuiset ja kovaääniset kappaleet halutaan yhtä lailla olevan soittimien osalta tasapainossa ilman, että mikään soitin leikkaa liikaa muiden yli. Soundcheckissä tulisi soittaa näillä kaikilla eri dynamiikoilla.

Usein esimerkiksi suurissa ja keskisuurissa n. 600-1500 ihmisen yökerhoissa saatetaan törmätä seuraavaan ongelmaan: iso tila on soundcheckiä tehdessä tyhjä ihmisistä ja sen seinät ovat pääosin kovia ja tasaisia pintoja, esimerkiksi peilejä. Kuvitellaan keikan alkavan kello 01.00 ja yökerhon soittotilan asiakaskapasiteetin olevan täynnä 700 ihmisen ollessa paikalla. Ihanteellinen äänenpaine bändisoiton toistamiseksi PA-laitteistosta on havainnollistamisen helpottamiseksi tässä esimerkissä 10X (desibelejä on vaikea arvioida äänenlaadun muuttuessa riippuen siitä, onko tilassa yleisöä vai ei). Tällä äänenpaineella bändi kuulostaa kaikin puolin jyrkeltä ja kaikista soittimista saa selvää. Laulu on sopivasti pinnan tuntumassa ja musiikki on tarpeeksi kovalla, jotta yleisön huomio saadaan keskittymään kokonaan keikkaan. PA toistaa äänen säröytymättä koko alueelle.

Soundcheckinsä bändi on kuitenkin tehnyt hiljaisemmalla äänenpaineella, esimerkiksi 8X. Tämä johtuu siitä, että tyhjässä tilassa suoritettu soundcheck tuntuu riipivämmältä eli kovaäänisemmältä korvissa verrattuna satojen keskenään meluavien ihmisten tungeksiessa samassa tilassa. Jo ihmisistä lähtevä puhe ja huuto täyttää tilan yllättävän kovaäänisenä ja tämän hälyn yli olisi bändin pystyttävä selkeästi ja tarvittavan voimakkaasti keikalla kuulumaan.

Kun tiedetään, että keikka soitetaan myöhään keskiyön jälkeen ja voidaan paikan päällä havaita, että ihmisiä on tilassa sadoittain, voidaan olettaa keikalla tarvittavan äänenpaineen olevan kovempi, kuin mikä olisi miellyttävä äänenpaine soundcheckiä tehdessä. Jos bändillä on erillinen miksaaja mukanaan, on hänen helppo nostaa äänenpainetta heti keikan alussa, jos se aluksi on säädetty liian hiljaiselle. Miksaaja saattaa myös keikan kuluessa nostaa äänenpainetta hitaasti ihmismäärän lisääntyessä tilassa ja heidän tottuessa äänenpaineeseen.

Edellä kuvailtu esimerkki onkin hyvä pitää mielessä silloin, kun erillistä miksaajaa ei ole käytettävissä vaan miksauksesta vastaa yksi soittajista. Hänen kannattaa tuolloin liikkua langattoman soittimen kanssa tai ilman soitinta yleisön joukkoon tai sen tuntumaan havainnoimaan bändin balanssia ja äänenpainetta. Joskus tungoksesta johtuen tämä ei ole helppoa, mutta vaivan arvoista se on.

Tällä tavoin balanssia ja äänenpainetta kriittisesti tutkiva soittaja-miksaaja saa äänenpaineen yleisön vastaanottokyvyn ja fiiliksen tasolle. Riittävä äänenpaine helpottaa bändiä saamaan esimerkiksi maksimaalinen hurmos aikaiseksi. Oman rumpalokokemukseni mukaan intensiivisillä keikoilla riittävälle äänenpaineelle säädetty PA keventää bändin ja etenkin rumpalin fyysistä taakkaa. Koen, että haluttu meininki on helpompi saavuttaa PA:n ollessa riittävän tukevaksi säädetty. Silloin rumpujen takana ei tarvitse tehdä niin hartiavoimin töitä meiningin saavuttamiseksi. En tarkoita, että rumpuja tarvitsisi kummassakaan tapauksessa soittaa juurikaan kovempaa, vaan kyse on enemmän rumpujen saundeista ja rytmien fraseerauksesta. Koko bändin on helpompi päästä soittotilassa yleisvolyymien yläpuolelle ja esimerkiksi välispiikkien puhuminen on huomattavasti helpompaa, kun kovaäänisen puheensorinan kanssa ei tarvitse kilpailla.

8.1 Soittimien ja soittajien saundit

Klassinen esimerkki on rumpusettiä liian lujalla äänenpaineella soittava rumpali. Kenties soittotila on lasinen, eli paljon kovia pintoja sisältävä ja *demppeamaton*. Tuolloin kaikkien soittimien ja tässä tapauksessa etenkin rumpusetin symbaalien ylätaajuudet kuuluvat herkästi laulun, muiden soittimien ja PA:n yli.

Rumpali saattaa myös soittaa tilanteeseen nähden liian hiljaa. Esimerkiksi bassorumpu, virvelirumpu ja tomit saattavat intensiivisen keikan äänenpaineen takia jäädä mikityksestä ja miksaajasta huolimatta ponnettomiksi. Rumpujen soitossa tärkeintä on soittaa napakalla saundilla kovan äänenpaineen sijaan. Rumpali tulee auttaneeksi miksaajaa ja bändiä soittaessaan tilanteeseen sopivalla saundilla ja napakkuudella. Keikka saattaa vaatia rumpalilta myös pehmeää ja mattomaista lähestymistapaa ja tuolloin haluttu tasaisuus voidaan saavuttaa esimerkiksi suteja tai malletteja käyttäen. Myös kapuloilla soittaessa ammattilainen saa rummuista pehmeän ja akustisesti haastavaan tilaan sopivan saundin.

Soittajien sijoittelulla lavalla voidaan hakea parempaa saundia. Rumpali voidaan sijoittaa mahdollisimman taakse, näin ollen mahdollisimman kauas laulumikrofoneista. Tällöin rummut vuotavat laulumikrofoneihin vähemmän ja miksaajan on helpompi saada laulut kuulumaan. Myös laulajien hyvä mikrofonitekniikka auttaa miksaajaa pitämään laulujen dynamiikan tasaisena. Jos keikalla soitetaan instrumentteja sekä PA:ta kovalla äänenpaineella, on hyvä, jos laulajat pystyvät laulamaan tarpeeksi kovaa ja selkeästi äänenvärin sallimissa rajoissa. Hiljaa laulavia laulajia on haasteellisempaa saada kuuluviin mikrofoniin ja miksaajasta huolimatta, jos ympäriltä tulee laulumikrofoneihin paljon kovaäänistä soittoa. Matalan äänenpaineen keikoilla hiljaa ja ilmapasti laulaminen sitä vastoin saattaa tuoda kaivattua nyanssia ja miksaamisen puolesta laulun saaminen pinnan tuntumaan on helpompaa kuin kovan äänenpaineen keikoilla.

Kitaristilla on hyvä olla hallussa käytettävät efektit ja saundit sekä ymmärrys siitä, miltä ne kuulostavat yleisöön. Miksaajan työtä helpottaakseen kitaristit käyttävät yleisimmin esimerkiksi soolobuustia (engl. solo boost) soolojen äänenpaineen nostamiseen. Miksaaja ei välttämättä kerkeä reagoimaan sooloihin eikä se ole edes välttämättä suotavaa, jos kitaristilla on asia hyvin hoidossa.

Koskettimissa on haasteena eri saundien äänenkovuuden säätäminen kuhunkin musiikilliseen kohtaan sopivaksi. Tässä on hyvä käyttää esim. Zoom H2-käsiäänitintä, jolla saadaan äänitettyä soittotila yleisön kuulokulmasta. Näitä äänitteitä kuuntelemalla kosketinsoittaja voi säätää eri kosketinsoitinsaundit sopiville äänenkovuuksille. Miksaaja hoitaa ulostulevan balanssin, mutta ei välttämättä kerkeä reagoimaan kaikkiin saundivaihtoihin. Bändin uran varrelle osuu kymmeniä eri miksaajia ja heidän työtään helpottaakseen tulisi bändillä olla omat saundit hyvin hallussa. Kun miksaaja saa vaivatta miksattua bändin hyvänkuuloiseksi, on todennäköistä, että keikasta saadaan hyvää palautetta helpommin. Ammattitaitoinen bändi auttaa miksaajaa pitämään saundin hyvänä. Tämä ei vie itse esitykseltä mitään pois, jos bändi on tottunut tämänkaltaiseen toimintatapaan.

Bändin keikkaa auttaa merkittävästi riittävän ison kuuloinen äänentoisto ja miksaus. Yleisö saadaan helpommin vaikuttumaan kattavalla saundilla. Etenkin laulujen kuuluvuus ja alataajuuksien riittävä äänenpaine selkeästi miksattuna ovat avainasemassa hurmosta luodessa. Mitä kattavammin bändi kuuluu ja eritoten *tuntuu* yleisössä, sitä helpompi bändin on hallita tilannetta ja viedä keikan tunnelmaa haluamaansa suuntaan. Mikäli bändi kuulostaa yleisön kuulokulmasta ohuelta, ts. esimerkiksi alataajuuksiltaan pienemmältä, saattaa yleisö joutua työskentelemään oman viihtyvyytensä edestä enemmän. Bändin täyteläinen saundi siis vie yleisöä vaivatta ja näin ollen yleisön ei tarvitse yrittää juhliä - se juhlii ja tuntee musiikin ennemminkin tiedostamattaan.

Muusikot voivat kohdistaa huomionsa oman soiton sijasta kokonaisuuden tarkkailuun. Yllä mainitun soittimen ja ohjelmiston hallinnan tarkoitus on saada huomio irrotettua kokonaisuuteen. Havaitsemani perusteella keikkaa soittaessa, kun kuuntelun kohdistaa PA:n kokonaissaundiin ja katseen yleisöön, tulee kappaletta soitettua energian kannalta parhaalla tavalla. Tuolloin voidaan irrottautua yksityiskohdista ja antaa myös alitajunnan tehdä töitä keikan eteen. Tarkoitin tässä kohtaa sitä, että liika miettiminen voi estää flow-tilan syntymistä ja tässä tilassa bändin tulee soitettua yleensä yhteissaundillisesti vakuuttavimmalla tavalla. Omassa soitossa ja esiintymisessä intensiivisyyden nosto vaikuttaa heti yleisön tunnelmaan jossain määrin. Tuo yhden muusikon lisäpanostus saattaa olla vain pieni osa kokonaistunnelmaa, mutta yhdessä koko bändin kanssa toteutettu, samalla aaltopituudella toimiva intensiivisyyden nosto tuo heti lisää vaikuttavuutta keikkaan.

9 Keikan rakenne

Keikan rakenne voi olla esimerkiksi:

1. Intensiteettiä hitaasti nostava esim. häät tai jazzkeikka: bändi aloittaa rauhallisella, kaikille sopivalla keskitempoisella ja neutraalilla eli ns. ”kädenlämpöisellä” musiikilla ja settien edetessä alkaa nostamaan tempoa ja intensiteettiä.
2. Keski-intensiteetillä koko keikan kulkeva esim. tanssikeikka: bändi pitää suurinpiirtein saman äänenpaineen ja intensiteetin läpi keikan. Tempot voivat toki vaihdella.
3. Rauhallisella intensiteetillä etenevä esim. taustamusiikki- tai singer-songwriter-keikka, bändi pitää maltillisen äänenpaineen ja maltilliset temmot suurelta osin läpi koko esityksen.
4. Kovalla intensiteetillä soitettava esim. rock-, metalli-, rap-, proge- tai jazz-keikka, bändi soittaa läpi keikan usein kovalla tai melko kovalla äänenpaineella ja pääpaino on ohjelmiston nopeatempoisilla kappaleilla.

9.1 Keikkojen analysointi jälkikäteen

Olen äänittänyt yli puolet soittamistani keikoista pienellä Zoom H2-äänittimellä.

Aloitettuani keikkailun lukuisissa pienissä, lähinnä omaa musiikkia tekevissä bändeissä, ryhdyin heti äänittämään kaikki keikat. Tämä on jatkunut näihin päiviin asti, tosin tahdin hidastuneena enää vain noin joka kolmannen keikan äänittämiseen. Keikkojen jälkikäteen kuuntelu on auttanut minua ja bändejäni kehittämään etenkin bändisaundia sekä instrumenttikohtaisia saundeja.

Jälkikäteen keikan kuuntelu saattaa olla raskasta. Keikka on saattanut olla esimerkiksi tunnelmaltaan, meiningiltään ja palautteeltaan erittäin hyvä. Pelkästään äänitallennetta keikasta kuunnellessa huomio kiinnittyy kuitenkin melkein pelkästään muusikoiden soittoon ja lauluun. *Nämä suoritukset eivät ole koskaan hurmiontäyteisellä keikalla täydellisiä.* Liian painoarvon antaminen suorituksille keikkaa itsearvioitaessa saattaa keikan onnistumisesta huolimatta aiheuttaa itseruoskintaa. Keikkaa on arvioitava kokonaisuutena ja yhteenvetona voidaan lohduttaa sillä, että *jos keikasta on todella saatu paljon hyvää palautetta, on muusikoiden lavalla suorittama esiintyminen ja soitto ollut pääosin hyvää.* Maalina on ollut onnistunut keikka eli annettu tehtävä on toteutettu hyvin.

10 Yhteenveto ja pohdinta

10.1 Työn tavoitteet

Tämän työn tarkoitus oli koota yhteen coverbändien keikkoja parantavia ja uraa pidentäviä toimintatapoja. Monet työssäni käsittelemät asiat ovat ahkerasti keikkaileville muusikoille ja artisteille tuttuja. He tiedostavat niitä tai toteuttavat niitä tiedostamattaan. Koin mielekkääksi koota keikkailussa vastaan tulevia haasteita ja mahdollisuuksia keikkailun maailmaan astuville musikoille. Toivon joidenkin ideoideni herättävän myös pitempään keikkoja tehneiden ajatuksia. Tavoitteeni oli kertoa sellaisia omia ja bändieni huomioita, joista ei usein kuulla puhuttavan.

Muusikinkoulutuksessa kiinnitetään huomiota instrumenttien hallintaan ja yhteissoittoon, mutta keikkojen kokonaisvaltainen onnistuminen jää opiskelijoiden omatoimisesti opittavaksi. Tällä kokonaisvaltaisella onnistumisella tarkoitan nimenomaan yleisön viihtyvyyden maksimointia ja hyvän palautteen saamista. Ehkä tämän oppiminen on ajateltu tapahtuvan vasta keikoilla yritysten ja erehdysten kautta.

Ehdotan ammattiopistoissa ja ammattikorkeakouluissa tapahtuvaan musikinkoulutukseen lisättävän luennointia keikkailusta kaikkine vivahteineen.

1. Coverbändien pitämät klinikat ja workshopit voisivat antaa konkreettista tietoa työelämästä. Opiskelijat pääsisivät näkemään bändin soittoa ja laitteiston koulussa. Bändille voitaisiin esittää kysymyksiä ja keikkailmiöitä voitaisiin käydä läpi keskustellen. Kappaleiden sovittamisesta voitaisiin antaa esimerkkejä ns. lennosta kappaleita sovittaen tai muuttaen sekä harjoiteltuja sovituksia peraten. Ilmiömäisten instrumenttitaitajien rinnalle voitaisiin ottaa vierailijoiksi tavallisia coverbändejä. Laadukkaiden coverbändien keikkojen seuraaminen tavallisissa keikkaolosuhteissa, eli esimerkiksi yökerhoissa, olisi opiskelijoille tärkeää etenkin yleisön kanssa käydyn vuorovaikutuksen havainnollistamiseksi. Kaikista opiskelijoista ei tule instrumenttinsa virtuooseja, mutta mieleenpainuvia esityksiä voi silti päästä soittamaan hyvän työmoraaalin, aurinkoisen asenteen ja kokonaisuutta palvelevan estetiikan omatessaan.
2. Keikkailun haasteista hyvinvoinnin ja jaksamisen näkökulmasta voitaisiin luennoida. Keikkareissut pitävät sisällään satoja pieniä tapahtumia ja näitä läpikäymällä kokeneet muusikot voisivat avata muusikon työn todellisuutta.
3. Avoin keskustelu keikkailusta, keikkakokemuksista, keikkapalkkioista, kontakteista ja työllistymisreiteistä tulisi aloittaa keikkoja soittaneiden opettajien toimesta.

4. Meininki-workshop: muusikonkoulutuksessa voitaisiin lanseerata workshop, jossa valmistellaan keikka, joka tähtää suurimman mahdollisen hurmoksen luomiseen. Tässä workshopissa olisi lupa irrottaa täydellisten soitteiden tavoittelusta ja kääntää huomio yleisön hurmion nostamiseen. Tunneilla otettaisiin oppia mm. punkbändeiltä.

10.2 Tiedon keräys

Käsittämäni ilmiöt on koottu keikoilta peräisin olevien muistojen, palautteiden, äänitteiden, videoiden ja keskusteluiden perusteella. Olen bändieni kanssa tarkastellut soittamiamme keikkoja jälkikäteen ja tehnyt havaintoja hyvistä ja huonoista toimintatavoista. Etenkin Beatwavessa annamme rakentavaa palautetta usein heti, kun huomaamme onnistumisia tai kehityskohtia. Selvästi bändissämme on aina vallinnut hinku tehdä paljon hyviä keikkoja, saada yleisö puolellemme ja kehittyä yksilöinä. Joskus olemme eri mieltä asioista, mutta asioiden analysoinnilla saamme kaikille käsityksen tavoitteista. Yhteiset tavoitteet ovat onnistumisen kulmakivi. Beatwavessa vallitseva demokraattinen ja avoin keskustelukulttuuri on parantanut toimintamme laatua ja mielekkyyttä.

Tätä työtä kirjoittaessani istuin mielessäni suurimman osan ajasta keikalla rumpujeni takana tai bändin takahuoneessa. Kertasin vuosien varrella mieleeni iskostuneita ajatuksia ja keskusteluita. Beatwavelle laatimani haastattelukysymykset (liite 1) syvensivät käsitystäni bändiläisten kokemuksista keikoilla ja ajatuksista koskien onnistuneita esiintymisiä. Yhteisenä tekijänä Beatwavelaisten vastauksista on nostettavissa muunmuassa keikan onnistumisen määrittäminen; keikka on onnistunut yleisön nauttiessa ja muusikoiden kokiessa musiikin olleen laadukkaasti esitetty. Myös omat tuntemukset keikalla vaikuttavat Beatwavelaisten mielestä keikan onnistumismahdollisuuksiin; muusikoiden henkisen ja fyysisen olon pitää olla hyvä keikan aikana.

10.3 Hyvän bändin menestystekijöitä yhteenvetona

- Kyky keskittyä mahdollisimman suuren kuulijajoukon viihdyttämiseen ja sitä kautta mahdollisimman hyvän palautteen saamiseen. Paikalla olevien henkilöiden palautteen perusteella aukeaa uusia keikkamahdollisuuksia (ks luku 3.)

- Huolellinen kappaleiden valinta ja yleisön mieltymyksien lukeminen. Bändi kykenee muuttamaan settilistaa kesken keikan niin parhaaksi katsoessaan (ks luku 4.)
- Solisti tai solistit, jotka pystyvät vakuuttavaan esiintymiseen ja yleisön kanssa kontaktin ottamiseen (ks luvut 4.4 ja 5.1)
- Kyky luoda ns. keikan hurmos ja ylläpitää sitä. Tämä yleensä edellyttää bändiltä johtohahmoa/moottoria, joka ylläpitää henkeä ja kontaktia yleisöön (ks luku 5.1)
- Muusikoiden vireystilan tulee olla keikoilla korkealla ja tätä pyritään edesauttamaan motivaation ylläpidolla (ks luvut 5.2, 5.3 ja 5.4)
- Bändi osaa löytää sillä hetkellä käsillä olevaan keikkaan parhaan mahdollisen soittotavan (ks luku 6)
- Bändi ottaa huomioon soittotilan ja kontrolloi soittimien saundeja miksausta helpottaakseen (ks luku 8)
- Bändi keskustelee ja analysoi menneitä sekä tulevia keikkoja. Jatkuva ohjelmiston, grooven ja saundin parantaminen lisää bändin motivaatiota ja sitä kautta keikkojen energiaa (ks luku 9.1 ja johdanto)

10.4 Työn luomat jatkokysymykset

Jatkotutkimuksia ajatellen voisin laajentaa haastatteluita muihin bändeihin ja yleisöihin. Aiheesta riittäisi kirjoitettavaa vielä paljon ja koen opinnäytetyöni vasta raapaisseen keikkailun pintaa. Mikäli musiikin opintoni vielä joskus jatkuvat voisin kuvitella jatkavani ja syventäväni käsittelemiäni aiheita.

Jatkokysymyksiä voisivat olla:

- Kuinka myydä bändiä?
- Kuinka luoda bändille ulkoasu, tyyli, omintakeisuus?
- Miten bändin rahaliikenne ja logistiikka toimii?
- Kuinka päästä bändiin tai edesauttaa kontaktoitumista bändeihin?
- Kuinka pitää yllä muusikon energiaa ja motivaatiota?
- Mitä ovat hyvien soittajien ominaisuudet instrumenttikohtaisesti?
- Kuinka valita ohjelmistoa ja sovittaa kappaleita sekä potpureita?
- Kuinka ylläpitää bändin sosiaalisen median kanavia?

Keikan energian luonnista voidaan saada aikaiseksi pitkä ja yksityiskohtainen analyysi.

10.5 Tavoitteiden saavuttaminen

Koin onnistuneeni bändini toimintatapojen kuvailussa ja uusien ideoiden esittelyssä. Ulkopuolisten lähteiden käyttö jäi työssäni vähälle, sillä keskittymiseni oli tiukasti menneiden kokemusten reflektoinnissa ja analysoinnissa. Yhtenä tavoitteenani pidin kirjoitustaitojeni kehittymistä ja itselleni ominaisen kirjoitustyylin löytämistä. Yllätin itseni nauttimasta tämän opinnäytetyön kirjoittamisesta. Innostuin aiheesta, vaikkakin sen päättäminen kesti hiukan kauemmin kuin ajattelin.

10.6 Loppusanat

Olen iloinen, että sain nivottua yhteen kaiken, mitä tiedän coverkeikkailusta. Musiikkipiireissä liikkuu mittaamattomat määrät hiljaista kokemustietoa, jota lahjakkaat muusikot toteuttavat lavoilla ja studioissa. Suomalaiset muusikot omaavat henkeäsalpaavan paljon taitoa, kokemusta ja tietoa instrumenteista sekä keikkailusta. Näen päivittäin ällistyttävän hyvää soittoa ja laulua kanssaopiskelijoiltani ja muilta muusikoilta treeneissä, keikoilla ja internetistä. Taidon taso hipoo pilviä. Koen, että Suomessa voitaisiin keskustella vieläkin avoimemmin keikkailusta, muusikon työstä, työllistymismahdollisuuksista sekä kansainvälisestä menestyksestä. Kuten coverkeikkailussa, myös artistien uria luodessa voisimme jatkaa alati kannustavampaan suuntaan kulkemista. Uskon, että Suomessa olevaa potentiaalia opitaan hyödyntämään musiikkiteollisuudessa vuosi vuodelta enemmän. Yhtenäisenä tavoitteena musiikin tuotannolle ja coverkeikkailulle näen avoimen ja kannustavan keskustelukulttuurin kehittymisen. Toivon aloittelevien ja kokeneiden muusikoiden olevan vuorovaikutuksessa keskenään molemmin puolin oppia ja kokemuksia jakaen.

Termistö

Kuten kaikki työnteko, myös keikkailu pitää sisällään tuhansia oman alansa käyttämiä ammattisanoja, lyhenteitä, puhekieltä ja suomennoksia.

Coverbändi/Coveryhtye: (engl. cover band) bändi, joka soittaa muiden esittäjien aiemmin äänitetyjä kappaleita.

Fiilis: (engl. feeling) tunnelma, tuntemus.

Meininki: meno, tunnelma.

Groove (engl. groove): soittajan aikaansaama komppi tai syke (Rautiainen 2006, 74).

Rytmin aikaansaama tanssittavuus tai soittimien rytmien kuvio.

Bachata: alunperin Dominikaanisesta Tasavallasta oleva latin-musiikin genre ja tanssi.

Laidbackisti: taakse nojaten, taakse soittaen soittimella tai laulaen. Joko koko bändi tai yksittäinen muusikko soittaa tai laulaa laidbackisti groovaten.

Attack/Atakki (puhekieltä): soittimien tai laulun iskevyyttä tai napakkuus.

Riffi (engl. riff): soittimella soitettu usein lyhyt rytmien toistuva kuvio.

Syna (puhekieltä): syntetisaattori.

Synabasso (puhekieltä): syntetisaattoribasso. Basisti soittaa osuuksia syntetisaattorilla, joka on tehty nimenomaan bassotaajuuksien soittoon.

PA: PA-järjestelmä (engl. public address), äänentoistojärjestelmä, äänentoistolaitteet.

Saundi (engl. sound): soittimen, laulun tai koko bändin ääni.

Soundcheck/Checki (puhekieltä): äänentestaus. Bändi ja miksaaja kasaavat ja säätävät bändin soittimet ja niiden saundin kohdilleen lavalla, studiossa tai muussa soittopaikassa ennen varsinaista soittosuoritusta. Live-keikoilla miksaaja säätää äänentoistolaitteiston.

Flow: (eng. Flow) virtaus, sujuvuus, tila, jossa suoritetaan ajattelematta.

A cappella: laulaen ilman säestystä.

Dempata: pehmentää kovia pintoja akustiikan hallitsemiseksi.

Lähteet

Aaltonen, R. 2019. Remu Aaltonen filosofoi ja muistelee Hurriganesia. Video julkaistu 14.5.2019. Haettu osoitteesta https://www.youtube.com/watch?v=7-OBs_Vp6w4&t=432s. Katsottu 29.10.2020.

Ball, P. 2010. Music Instinct: how music works and why we can't do without it. London: Vintage Books

Himberg, T., Laroche, J., Bige, J., Buchkowski, M., Bachrach, A. 2018. Coordinated Interpersonal Behaviour in Collective Dance Improvisation: The Aesthetics of Kinaesthetic Togetherness. *Behavioral Sciences*. Julkaistu verkossa. <https://www.mdpi.com/2076-328X/8/2/23/htm>

Lonka, O. 2015. Mitäs tänään soitetaan. 2015. Opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu. Verkkodokumentti <https://www.theseus.fi/handle/10024/103049> Luettu 23.10.2020

Rautiainen, T. 2006. Groove In. Helsinki: Idemco Oy, Riffi-julkaisut.

Vihanto, E. 2019. Vihanto. Voiko karismaa opetella? Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Verkkodokumentti <https://www.theseus.fi/handle/10024/264831> Luettu 19.10.2020

Beatwaven jäsenten Haastattelut

Beatwaven jäsenten vastaukset seuraavin kysymyksiin:

1. Milloin koet keikan onnistuneen?
2. Mistä pidät eniten keikalla?
3. Mitä fyysisiä tuntemuksia koet keikalla?
4. Viihdytkö keikoilla?
5. Mitä kuuntelet keikalla soittaessasi eniten?
6. Kuinka pyrit sijoittamaan soittosi bändin grooven sisällä?

Hanna Marttila (laulu ja koskettimet)

1. Hyvä keikka koostuu monesta asiasta. Yleisöön liittyen koen keikan onnistuneen, kun he ovat selvästi innoissaan ja vuorovaikutus yleisön kanssa on tuntunut keikalla aidolta ja helpolta. Yleisön palaute keikan aikana ja sen jälkeen myös vahvistaa tätä kokemusta. Omaan itseen liittyen hyvä keikka tarkoittaa mm. sitä, että koen onnistuneeni ammattilaisena: Olen pystynyt antamaan itsestäni teknisesti parhaan mahdollisen suorituksen, toteuttamaan ne asiat musiikillisesti ja tunteen tasolla, mitkä haluan, ja kokemus on fyysisesti sekä henkisesti positiivinen. Koko ajan entistäkin tärkeämpänä koen myös sen, että pääsen esittämään musiikkia, josta itse pidän. Aiemmin se oli myös tärkeää, mutta useiden vuosien ahkeran keikkailun jälkeen se on entistäkin tärkeämpää. Bändiin ja yhteissoittoon liittyen koen keikan onnistuneen, kun kommunikaatio ja energia soittajien välillä on innostavaa, dynaamista, musiikillinen laatu on huippuluokkaa ja pystymme toteuttamaan myös uusia ideoita keikalla. Parasta on, jos koen, että keikka vie bändiä eteenpäin myös teknisesti ja yhteissoitollisesti.
2. Siitä, kun pääsen toteuttamaan omaa muusikkouttani tavalla, joka tuo muille sekä itselleni lisäarvoa. Siihen vaikuttavat kaikki yllämainitut asiat. Laulajana erityisesti omaan äänenkäyttöön ja tulkintaan liittyvä onnistuminen tuo onnen tunteen. Ulkomusiikillisesti nautin paljon bändin jäsenten seurasta ja yhteisestä ajasta.
3. Parhaina päivinä koen, että äänen resonaatio hoitaa kehoa ja mieltä. Tunnen iloa, innostusta ja samaan aikaan rauhaa eli koen olevani siellä, missä minun kuuluu olla. Keikan alussa koen edelleen jännitystä, joka tuntuu ylivireisyytenä. Jos jokin asia epäonnistuu, koen sen joskus jopa lamauttavana ja minun on vaikea päästä siitä yli kuukausienkaan jälkeen. Epäonnistumisen sietäminen on ollut minulle aina vaikeaa, mutta nykyään jo hieman helpompaa. Oma kokemus voi joskus myös erota täysin muiden bändin jäsenten kokemuksesta, mistä olemmekin keskustelleet bändin jäsenten kesken. Siihen vaikuttaa varmasti jokaisen oma fyysinen ja henkinen tilanne, kokemus siitä, millaisen palautteen kokee saavansa yleisöltä tai muilta soittajilta keikan aikana sekä omat mieltymykset esitetystä musiikista. Joskus myös yleisön palaute keikan jälkeen voi olla ylitsevuotavan hyvää, vaikka keikan aikana on joskus saattanut kokea, että yleisö ei olisi ihan mukana. Omien

tuntemuksien tarkkailu on tärkeää, sillä vaikka ne olisivat myös oikeassa usein, niihin voi liittyä myös kerroksia, jotka eivät ole totta. Fyysiset kokemukset keikalla ovat myös verrattavissa liikuntasuoritukseen. Näin ollen, jos kehossa on jotakin huonosti, se tuntuu negatiivisesti keikalla ja myös joskus vaikuttaa suoritukseen. Sen vuoksi oma lämmittely ja kehon sekä mielen valmisteleminen keikkaan on todella tärkeää. Useimmiten vaikeudet johtuvat siitä, että ei ole antanut keholleen mahdollisuutta valmistautua suoritukseen tai yrittää puskea läpi silloin, kun keho tarvitsisi lepoa.

4. Viihdyn todella paljon.
5. Rytmiiikkaa, fraseerausta, saundia ja äänenkäyttöä. Mietin myös, mikä funktio minulla on milloinkin. Jos olen solisti enkä soita, otan tilaa ja saatan myös kappaleesta riippuen fraseerata vapaammin ja kokeilla uusia ideoita. Jos olen taustalaulaja, pyrin pehmentämään saundia ja kuuntelen tällöin solistia enemmän. Tarkoituksena on tällöin nostaa solistia, ei laulaa päälle. Soittaessa koitan keskittyä rytmiiikkaan ja saundiin sekä siihen, että soittoni tukee muita ja toimii sovituksen sisällä.
6. Mahdollisimman tarkasti esitettävän musiikkityylin estetiikkaan suhteuttaen. Nojaan erityisesti rumpuihin ja bassoon, mutta groove on asia, josta soittajilla voi myös olla eriäviä mielipiteitä tai mieltymyksiä. Silloin on tärkeää keskustella, mistä asioista hyvä groove missäkin kappaleessa koostuu, mihin kappaleen groove perustuu ja miksi. Olen kokenut nämä keskustelut todella tärkeiksi, koska niiden kautta yhteissoitto on mielestäni parantunut.

Kalle Marttila (basso, laulu ja miksaus)

1. Kun yleisö on ollut keikan aikana läsnä. Yleisö voi istua pöydissä tai tanssia kuin viimeistä päivää, mutta riippuen keikan luonteesta kummallakin tavalla he voivat olla tapahtumassa läsnä.
2. Kun yhteissoitto toimii ja se välittyy myös yleisölle.
3. Jos keikkatilanne on erityislaatuinen ja tavanomaisesta poikkeava voin joskus tuntea jännitystä fyysisenä tunteena vatsanpohjassa ennen keikkaa. Tutummilla keikoilla ennemminkin vapautuneisuutta ja rentoutta, varsinkin kun keikka lähtee rullaamaan.
4. Pääasiallisesti viihdyn, ellei siihen liity kohtuuttomasti ennaltasuunnittelematonta säätämistä.
5. Rumpalia ja laulajaa.
6. Pyrin pitämään soittoni synkassa rumpalin kanssa mahdollisimman hyvin. Rumpali ja basisti ovat mielestäni 50/50 vastuussa timestä ja perusgroovesta.

Ilkka Kainulainen (kitara, laulu, saksofoni ja perkussiot)

1. Koen keikan onnistuneen, kun yleisö on tyytyväinen kokemaansa.
2. Pidän keikalla eniten vietetystä ajasta kollegojen kanssa sekä siitä, kun näkee musiikin iloa asiakkaiden kasvoilta.
3. Riippuu keikasta, millaisia fyysisiä tuntemuksia koen. Jos on vireä olo ja yleisö on hyvin mukana, koen nousuhumalan kaltaista itsevarmuutta ja ilon tunnetta. Jos taas väsyttää ja on passiivisempi keikka, saatan tuntea voimattomuutta ja väsymystä.
4. Viihdyn keikoilla oikein hyvin, erityisesti kun riittävästä levosta on saanut huolehdittua.
5. Kuuntelen keikalla soittaessani aina kokonaisuutta. Tärkeintä on, että oma osuuteni sopii kokonaisuuteen.
6. Grooveni riippuu paljolti tyylilajista, mitä soitetaan sekä bändin muiden soittajien time-käsityksistä. Yhtä vastausta kysymykseen ei siis minulla ole.

Tuukka Jurkka, kuvassa (kitara, laulu ja koskettimet)

1. Kun tilaaja tai yleisö on tyytyväinen.
2. Yleisön haltuun ottamisesta.
3. Jännitystä, euforiaa ja levollisuutta.
4. Harvassa on ne kerrat, kun en ole nauttinut keikoista.
5. Laulajaa, rumpalin hihattia ja bassoa.
6. Rumpali ja basisti määräävät grooven, johon suhteutan oman soittoni.

Beatwave vuonna 2011, vielä tässä vaiheessa nelihenkenenä.

